

Catalunya Cristiana

40
anys

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XL | NÚM. 2088
2,90 € | 29 SETEMBRE 2019

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

L'Amazònia pren la paraula

El Sínode de Bisbes afronta els reptes eclesials
i ecològics per a l'Església universal

40 anys,
40 veus

Aniversari de
«Catalunya
Cristiana»

P. 24-27

Catalunya Cristiana

40
anys

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

40 anys del setmanari

Catalunya Cristiana fou concebuda el 1978, però va néixer l'any següent. Fa, doncs, quaranta anys. El número 40 és bíblicament de plenitud. Som conscients que encara resta molt per arribar-hi, però també som conscients que és l'únic setmanari de què disposa l'Església a Catalunya avui.

En poc temps hem perdut els qui en foren cofundadors, mossèn Joan E. Jarque, que morí l'11 de setembre passat, i mossèn Francesc Malgosa, que finí l'any passat. Jarque portava una dilatada trajectòria en òrgans superiors de comunicació de l'Església. I Malgosa, escriptor i poeta, li havia donat suport de seguida. CC naixia de l'esperit del decret *Inter mirifica* de sant Pau VI (4/12/1963), on per primera vegada apareixia la definició de comunicació social, on un concili ecumènic parlava dels instruments fonamentals en la missió de l'Església i on es reconeixia la dimensió kerigmàtica dels *mass media*, instruments d'evangelització, útils per a la difusió de la Bona Nova. El document conté afirmacions rotundes: «És indigne que els fills de l'Església permetin que, per la seva apatia, la paraula de salvació pugui ser emmordassada i obstaculitzada per les demandes tècniques o despeses monetàries, certament quantioses, pròpies d'aquests mitjans, aquest Sant Sínode els adverteix que tenen l'obligació de sostenir i ajudar diaris catòlics, revistes i iniciatives cinematogràfiques, emissores i emissions de ràdio i televisió, el fi principal de les quals és difondre i defensar la veritat i promoure la formació cristiana de la societat humana» (17).

Tot i aquest seriós advertiment sobre l'obligació moral de sostenir els

mitjans d'Església, ni els orígens ni la trajectòria d'aquest mitjà no han estat ni són gens fàcils.

En el decurs d'aquests anys, CC ha informat de la vida de l'Església que fa camí a Catalunya, a Espanya i al món. Des dels grans esdeveniments eclesials, com l'elecció dels dos darrers Papes, fins als fets més aparentment petits de les comunitats locals (a ulls de Déu res no és petit), passant pels Sínodes, el Concili Provincial Tarraconense, la tasca abnegada de missioners i missioneres d'arreu del món, el testimoni de les congregacions religioses, el de les minories cristianes, el diàleg interreligiós i ecumènic, etc. La cultura que genera la fe en totes les seves formes hi ha tingut un relleu important.

I hi ha hagut molts d'altres fruits intangibles, com el de descobrir el gust de la pregària, el fet de suscitar vocacions, el del treball de grups comentant un article, o el de posar en comunicació persones, comunitats i institucions.

Avui CC topa amb les dificultats de gairebé tota la premsa escrita en la galàxia digital. Aquests anys han nascut i s'han estès altres mitjans com la televisió, internet i les xarxes socials, però els fruits de la lectura reposada d'un mitjà no immediatista no han estat encara superats.

La fundació del 1994 de Ràdio Estel ha representat un impuls per al setmanari, perquè són dos mitjans que cada dia més aprofiten les seves sinergies.

En uns moments que molts preveres s'han de multiplicar per atendre parròquies i comunitats, encara pren més relleu la importància de disposar d'un setmanari cristià com a eina de formació, de comunicació i de comunió.

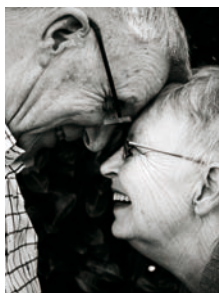
Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 23**
Opinió
- 24**
Reportatge
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Entrevista a l'arquebisbe de Rabat

PÀGINA 14

22
Vida Creixent

Visitem les obres de la Sagrada Família

PÀGINA 16

El baró de Maldà i els goigs

PÀGINA 36

47
Conxita Tarruell

La setmana en tuits

MARCO IMPAGLIAZZO

@MARCO_EUROPA

President de la Comunitat de Sant'Egidio

L'esperit d'Assís de #Madrid2019 a #Roma2020 per una pau sense fronteres. Gràcies a tots els que, de manera diversa, heu fet possible el gran esdeveniment de Madrid

CLARA FONS DUCASTELLA

@FONS_CLARAS

Sociòloga

Les targetes on Salvador Cardús apunta les notes. La cara indescriptible de Joan Estruch quan fa classe. L'humor astut i el silenci còmplice. Me n'havia oblidat. Avui, a la presentació de *Crec recordar*, he tornat a gaudir dels millors professors que vaig tenir a la facultat

ÀNGEL RODRÍGUEZ V.

@ANGELDELAWEB

Periodista del bisbat de Girona

«Joves, deixeu de mirar Instagram i trobeu-vos cara a cara; i rieu, perquè riure obre totes les portes del cor, ho cura tot, i et fa viure un present meravellós.» Mn. Joan Soler en el pregó de les #Festes-delTura d'Olot

CARMEN SOTO @CARMESV

Religiosa de les Serventes de Sant Josep

Realment les dones continuem sent invisibles o amb prou feines visibles. La possibilitat de pau en molts llocs de conflicte si estigués en mans de les dones seria molt més possible #MujeresEnLaIglesia #pazsinfronteras

Zoom

CARME MUNTÉ

Agustí Codinach

Horeb, el butlletí informatiu de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), va arribar el dijous 19 de setembre al número 500. Amb aquesta avinentesa, van organitzar a la Llibreria Claret un acte commemoratiu que va comptar amb les intervencions del periodista Paco Niebla, la religiosa Juliana Mudarra, el marista Lluís Serra i el caputxí Eduard Rey, actual president de l'URC. Enhorabona a l'*Horeb* pels 500 números, que es poden consultar a www.urc.cat.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

Pastoral Obrera

Llevat dins la pasta, nou programa de la Pastoral Obrera presentat per la periodista Àngela Rodríguez, s'emet des del 20 de setembre els divendres a les 17.30 h. La realitat d'aquest àmbit eclesial i social, amb les experiències i les vivències dels seus impulsors i del món del treball, es recull en una proposta radiofònica de 25 minuts impulsada pel Secretariat Interdiocesà d'aquest àmbit a Catalunya. El nom prové de la paràbola del llevat, narrada pels evangelistes Mateu (13,33) i Lluc (13,20-21). Integren l'equip de producció membres de moviments i entitats eclesials.

En la primera edició, el catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona Antón Costas va analitzar el greu problema del progressiu empobriment dels joves aquests últims anys, amb les dificultats d'accedir a treball i habitatge dignes i un retard en l'edat d'emancipació. A més, el programa ofereix eines informatives per conèixer millor la Pastoral Obrera i punts de reflexió a partir de la Doctrina Social de l'Església.

L'efemèride de la setmana

6 d'octubre del 1979:

Joan Pau II és el primer Papa que visita la Casa Blanca als Estats Units.

LA SAL DE LA TERRA

El que queda de la Cinta

Cada primer diumenge de setembre se celebra a Tortosa la festivitat a la Mare de Déu de la Cinta, protectora d'embarassades i garant d'un bon part. La tradició considera des del segle XVI que la Mare de Déu va aparèixer a la catedral de Tortosa per lliurar la cinta que li cenyia el ventre com a signe d'amor i se celebra en actes multitudinaris. Però, què ens queda, més enllà de l'amor a la Mare i la celebració? Un gran llegat material i immaterial de

El patrimoni immaterial passa més desapercbut: denominacions, dites, refranys, cobles, pregàries diàries...

ALFONS GEA ROMERO
Rector de Sant Vicenç de
Jonqueres de Sabadell

El diumenge 1 de setembre, el Sant Pare va anunciar la creació de tretze cardenals, entre els quals hi ha el meu cosí germà Mons. Cristóbal López Romero, arquebisbe de Rabat. Ha estat una gran sorpresa quan encara no fa un any i mig que va ser consagrat bisbe.

Una de les anècdotes que recordem a les trobades familiars és quan, de petit, aquell nen nascut en un poble d'ambient rural (Vélez Rubio) de la província d'Almeria i emigrat a la industrial Badalona, com poc més tard feu la meva família, irromp venint del carrer tot cridant: «He menjat olives de la cabra», referint-se a les boletes que formen els excrements de l'animal. En aquell moment, fora de les riallades i de voler rentar-li la boca, no

diferents èpoques i moviments que passa desapercbut.

El patrimoni material, més evident per la seva tangibilitat, no és menor. Com diu l'Himne (que celebra 100 anys) «dels nostres artistes, la inspiració», i és que trobem obres arquitectòniques com la capella barroca de la Cinta de marbres i jaspis, reproduccions de la imatge en gravats dels segles XVII i XVIII, pintures i dibuixos dels XVII al XX, escultures i relleus dels XVI al XX, estampes variades i medalles. L'última, l'escultura de Marco Augusto Dueñas, artista que ha realitzat obres a la basílica de Sant Pere al Vaticà i l'Almudena a Madrid, feta el 2017 pels 400 anys de la Reial Arxiconfraria de Ntra. Sra. de la Cinta.

En canvi, l'immaterial passa més

ÀITOR PÉREZ I CODORNIU

Professor i confrare de la Reial
Arxiconfraria de Ntra. Sra. de la Cinta

desapercbut. Des de denominacions, dites, refranys, cobles i pregàries diàries («Mare de Déu de la Cinta!», «Mare de Déu de la Cinta/Vós que feu tants miracles/...»), a cançons perdudes («Mare de Déu de la Cinta/beneïu este llaurat...»), recuperades o que no s'han perdut mai, com l'Himne que la majoria de tortosins sap. I el costum de les embarassades de cenyir-se al ventre una cinta per a un bon part, un acte d'amor que uneix mare i fill, com la Mare de Déu en nosaltres.

Sovint no som prou conscients de l'abundància i el valor d'este patrimoni que podem estendre a altres devocions de viles i ciutats catalanes i del món. Una gran aportació a la nostra civilització que ens queda i hem de posar en valor.

MIRADA AL MÓN

El nen de les olives de la cabra

passà absolutament res. No hi havia la contaminació d'ara.

És una de tantes anècdotes i acudits als quals és molt donat com a bon salesià. Entre els cosins de sempre és qui més entrada té. A més de tenir molt bona memòria i d'estar al cas de totes les coses, truca i es presenta a visitar amb tota familiaritat.

Algú em preguntava com era des del punt de vista eclesial, en un intent de classificar-lo, com si les persones i els capellans fossin material classificable. La meua resposta va ser que era ben normal, cosa que es

A més de tenir molt bona memòria i d'estar al cas de totes les coses, truca i es presenta a visitar amb tota familiaritat

veu que en els eclesiàstics és una qualitat difícil.

Des de sempre ha optat per estar amb el poble, amb els més necessitats, que hi han tingut un pare. De ben jove, com a salesià, feu oposicions de mestre per treballar a l'escola pública i, en concret, al barri de la Perona, a prop de la comunitat religiosa que tenien en un dels pisos de la Verneda. Al cap de poc sortí de missioner, fins que abans de ser bisbe el feren provincial dels salesians de la meitat d'Espanya.

Quan va venir a la nostra paròquia el vam obsequiar amb una icona on sant Pere i sant Pau sostenen l'Església, representant les dues tendències, més clàssica i progressista, que s'uneixen. És el seu estil: uneix l'actualització de l'Evangeli amb el si de l'Església a la qual serveix.

UN NOU LLINDAR

De l'hostilitat a l'hospitalitat

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

L'Evangeli posa el dit a la llaga d'una situació no resolta en el nostre món cridat a tenir una altra mirada envers els països més pobres, cap allà on la gent fuig desesperada de la violència, la fam i la injustícia. Entre moltes situacions de fam, set, despullament, malaltia o presó que existeixen, hi ha la que es refereix a la migració i als refugiats, tant en el to de l'«era foraster, i em vau acollir» (Mt 25,35) com en el d'«era foraster i no em vau acollir» (Mt 25,43). Jesús, a l'Evangeli, és molt clar en tot allò que fa referència a la relació entre les persones, ressò d'aquella pregunta sempre actual: «On és el teu germà Abel?» (Gn 4,9). La resposta del fratricida mostra la seva insolent irresponsabilitat: «No ho sé! Que potser soc el guardià del meu germà?» (Gn 4,9). La història es repeteix.

Si és greu aquesta actuació respecte d'un germà de sang, no menys greu és la indiferència o el rebuig explícit a l'hora d'acollir i ajudar el qui ho necessita. Quan a la paràbola del bon samarità Jesús demana «quin d'aquests et sembla que es va comportar com a proïme de l'home que va caure en mans dels bandolers?» (Lc 10,25-37), la resposta és òbvia: «El qui el va tractar amb amor.» Aquest

La resposta al desafiament plantejat per les migracions contemporànies és acollir, protegir, promoure i integrar

és el fons de la qüestió i el que Déu ens demana davant del fenomen de la migració i del drama dels refugiats, fets que ens interpel·len i ens demanen que actuem en cristià, seguint Jesús, que de fet s'identifica amb ells. D'aquí la nostra proposta de cedir aquest estiu les dependències del Seminari nou i l'oferiment constant d'immobles per part de comunitats, famílies i particulars.

Hem de passar de l'hostilitat a l'hospitalitat. Si miram el que ha succeït aquests darrers anys, no podem quedar indiferents davant dels milions de migrants a escala mundial, ni tampoc dels milions de desplaçats forçosament. En ocasió d'aquesta Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat, el papa Francesc diu que «no es tracta sols de migrants, també es tracta de les nostres pors; es tracta de la caritat; es tracta de la nostra humanitat; es tracta de no excloure ningú; es tracta de posar els darrers en primer lloc; es tracta de la persona en la seva totalitat, de totes les persones; es tracta de construir la ciutat de Déu i de l'home».

I, afegeix que «la resposta al desafiament plantejat per les migracions contemporànies és: acollir, protegir, promoure i integrar».

Atents a la veu de l'Amazònia

**El Sínode buscarà «nous camins per
a l'Església i per a una ecologia integral»**

Franciscans conventuals del Brasil

Cal comprendre i conèixer les pròpies expressions religioses dels pobles amazònics.

JOSÉ CARO
«Les reflexions d'aquest Sínode superen l'àmbit eclesial amazònic. L'Església llatinoamericana haurà de seguir sent una Església-mirall»

Del diumenge 6 d'octubre al diumenge 27 se celebra el Sínode dels Bisbes per a la Regió Panamazònica amb el tema *Amazònia: nous camins per a l'Església i per a una ecologia integral*. Durant mesos, els treballs preparatoris d'aquest Sínode han activat les comunitats locals perquè enviïn les seves aportacions a Roma. La veu de l'Església indígena pren la paraula per explicar la seva realitat, problemàtica i somnis.

La valenciana Eugenia Lloris, de la Fraternitat Missionera Verbum Dei, fa més de 23 anys que és al Brasil i forma part d'un equip itinerant de missioners a l'Amazònia. Per a ella, les expectatives que desperta aquest Sínode suposen que «l'Amazònia ocupi el lloc de centralitat que se li vol donar i que es mereix. Que la perifèria vingui cap al centre de l'Església i la societat, i que ens n'ensenyi. Esperem que el Sínode sigui la porta que s'obri i que no es tanqui més per ser escoltats, considerats, vivint i comproment-nos en la cura de la Casa Comuna, aprenent amb ells una ecologia integral i mundial».

Per a Mons. José Ángel Divassón, bisbe emèrit del vicariat apostòlic de Puerto Ayacucho (Veneçuela) i representant de la REPAM (Xarxa Eclesial Panamazònica) de Veneçuela, l'assemblea sinodal «es proposa arribar a orientacions concretes, "nous camins", que donin resposta a les exigències plantejades. L'Església està cridada a assumir el seu paper perquè es produeixin canvis en l'atenció i ús de la natura i perquè els pobles que

habiten l'Amazònia tinguin un futur digne, des de la seva realitat i cultura. Aspirem a crear o augmentar la consciència de responsabilitat en l'ús de la natura arreu del món i assumim un estil de vida més auster i menys orientat per un consumisme desbocat».

Aquest Sínode ha de provocar «nous camins, nous models d'evangelització, ha de fer front als desafiaments de la missió, especialment a la regió amazònica. Un compromís profètic real cap a la construcció d'una Església amb rostre amazònic i una Església amb rostre indígena». Així ho creu el franciscà José Caro des de Caballococha (Perú) i que forma part del Projecte Amazònia (fraternitats franciscanes escampades pels països del territori amazònic).

Justícia per als pobles indígenes

Per a molts, el fet que la veu dels pobles indígenes sigui escoltada a Roma és un acte de justícia. En aquest sentit, Mons. Divassón reconeix que «escoltar el clam d'aquests pobles ens permet palpar la realitat, el seu patiment i abandonament, i comprovar que, amb massa freqüència, no compten per a res, que són descartables i que fins i tot resulten un destorb per als interessos i ambicions d'altra gent, poderosa i sense sentiments d'humanitat ni consideració del futur».

Eugenia Lloris conviu amb els pobles indígenes i sap que «no es pot estimar ni cuidar el que no es coneix.

Aquest és un dels camins que recorre Eugenia Lloris per arribar a les comunitats.

**JOSÉ ÁNGEL
DIVASSÓN**

«Han estat abundants els clams que demanen una presència d'Església propera, compromesa, aliada»

Aquest Sínode és una manera d'escoltar-los, coneixe'ls, sentir les seves riqueses». Amb tot, assegura que l'assemblea sinodal és un pas més, «però la lluita continua. És una oportunitat de fer sentir i veure el que nosaltres veiem des de fa tant de temps: la pèrdua d'hectàrees de mata verge i amb elles, la biodiversitat i riquesa natural que no existeix enlloc més. El Sínode és un altaveu perquè els pobles amazònics puguin fer sentir la seva veu».

Per això, aquesta oportunitat no es pot malgastar, considera aquesta missionera valenciana: «Parlar de temes que no s'havien tractat obertament, pel que fa a l'Església i la seva organització a l'Amazònia; els reptes als quals s'enfronta i les injustícies; la impunitat que assalta cada dia les nostres vides i comunitats per prendre opcions que puguin influir en l'estructura de l'Església.»

Fra José Caro està convençut que les reflexions d'aquest Sínode

especial «superen l'àmbit eclesial amazònic. L'Església llatinoamericana haurà de continuar sent una Església-mirall».

Església amb rostre amazònic

Una Església amazònica per a l'Amazònia. Simple, però molt complicat. Com ha de ser aquesta Església? De quina manera pot arrelar l'Evangelí en els pobles indígenes? Mons. Divassón ens ofereix algunes pistes: «L'Església ha de plantejar-se els reptes que la situació a l'Amazònia li presenta. Han estat abundants els clams que demanen una presència d'Església propera, compromesa, aliada, cosa que suposa la renovació de l'acció pastoral. Ha de desaparèixer qualsevol vestigi de "colonització cultural". La renovació pastoral haurà de posar èmfasi en el protagonisme de nous pastors. En aquest context s'inscriuen els suggeriments de resposta de les comunitats: els ministres per a la vivència cristiana en l'organització eclesial, el paper definitiu que hi tenen les dones dins les comunitats, la centralitat de l'Eucaristia i la necessitat de garantir-ne la celebració...»

Per al franciscà José Caro, ha de ser una Església «que promogui xarxes de solidaritat i compromís profètic en la defensa de les cultures autòctones i de l'ecologia. Ha de ser una Església oberta als signes dels temps, a l'acció de l'Esperit Sant, ecumènica; encarnada en la realitat, en comunió fraterna, en moviment constant davant dels reptes de la realitat, diversa i inclusiva; oberta a l'escolta activa per al canvi, en coordinació entre les diverses institucions, preocupada pels pobles, intercultural i intercongregacional».

Eugenia Lloris recorre cada dia durant hores les comunitats indígenes amb els seus companys de missió. Ella encarna aquella Església «que escolta la veu dels pobles i camina amb ells en les lluites i els ajuda a fer sentir la seva veu». Per a ella, aquesta és l'Església amb rostre amazònic: «L'Església està cridada a sentir el clam dels pobles, a sentir-ne el lament, a estar al seu costat i lluitar perquè "tothom tingui vida". L'Església amb rostre amazònic és la que dona el protagonisme als pobles originaris, i deixa que siguin ells els

El repte és portar la Bona Nova a altres cultures.

que decideixin els rumbos dels boscos i de l'Església al seu territori. És l'Església que respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística que hi ha. És una Església que s'adona que tot està connectat i que perquè la vida es preservi cal respectar-ho tot i tothom. És una Església que treballa en xarxa.»

Feina que doni fruit

Tot i que el Sínode encara no ha començat i té per davant setmanes de feina, l'Església i els pobles amazònics han dipositat grans esperances en aquesta assemblea. «Tots desitgem que aquest Sínode tingui efecte no només en els àmbits de l'Església, sinó que la societat civil comenci a adonar-se que tenir una consciència ecològica i cuidar el planeta és una actitud necessària i urgent», expressa Eugenia Lloris.

Mons. Divassón, des de l'Amazònia veneçolana, anhela que del Sínode en surti una crida «per a tota l'Església perquè escolti, sigui respectuosa amb les cultures, aprengui a descobrir i valorar l'espiritualitat dels pobles, a expressar-se en les seves formes peculiars de comunicació i manifestació de sentiments, de relacionar-se, de buscar orientacions i prendre decisions de vida. Extreure'n conseqüències concretes serà una altra tasca exi-

EUGENIA LLORIS
«Tenir una consciència ecològica i cuidar el planeta és una actitud necessària i urgent»

gent del Sínode».

També des de l'Amazònia peruana els franciscans expressen el seu desig, apunta fra José Caro: «Plasmar una Església amb rostre amazònic en la vida quotidiana, "en una harmonia pluriforme" (EG 220) i "feliç sobrietat" (LS 224-225), com contribucions per a la construcció del Regne.»

Així començarà d'aquí a uns dies una assemblea a l'escolta de l'Esperit, «que ens convida a treure'ns de sobre tot perjudici i "seguretats" personals, i a abandonar-nos en mans del Pare en el nostre seguiment de Jesucrist i en la cerca de respostes als clams de l'Amazònia i els seus pobles», conclou Mons. José Ángel Divassón.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

SABER ESCOLTAR

Els «parets helicòpter»

Aquest títol me l'ha brindat un article periodístic. Ha estat un esquer per tal d'escriure sobre l'educació dels fills. Hi ha pares que rondan tant els fills, que s'assemblen a aquest propulsor helicoidal.

L'articulista comença analitzant el mot *paternalisme*, aplicat al pare que ho imposa tot, que es preocupa de determinar tota l'organització familiar i també se'n diu d'una manera particular de regir políticament un poble o una nació.

El paternalisme incita a no decidir i esdevé una mena de dictadura. Molts governs que s'afirmen liberals no fan altra cosa que imposar-ho tot. Volen que el ciutadà tingui resolts tots els problemes. Això sí, deixen votar en períodes determinats. Tanmateix, manen el que cada persona ha de donar econòmicament a la

comunitat. L'actuació paternalista vol que els subjectes facin bondat, que se sotmetin a tot. El filòsof alemany Kant (1793) ja va escriure que un govern benevolent, actuant com un pare amb els fills, porta a uns súbdits passius, que no distingeixen el bé del mal. I això esdevé el més gran despotisme.

Recordo un noieta amb una bicicleta, regal de Reis, la cadena li havia sortit de lloc. Jo li vaig dir que digués al seu pare que la hi posés bé. I ell em va respondre: «El meu pare m'ha ensenyat que hi ha moltes coses que les puc arreglar jo mateix.»

L'autoritat paterna no pot ser només controladora. Tampoc feble. En català diem: «Cor què vols, cor què desitges.» Se'ls solucionen totes les dificultats. Ja veurem què passarà

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

quan siguin grans! Llavors potser arribaran les queixes dels pares: «Si jo els vaig educar molt bé.»

L'esmentat autor escriu que, actualment, hi ha una educació molt permissiva. I que l'expressió «parets helicòpter» «és una comparança que expressa l'actitud de sobrevolar constantment sobre els fills per espiar-los amb la finalitat de protegir-los de qualsevol dificultat en què es puguin trobar». L'autoritat cristiana ha de ser dialogant i fomentar autonomia.

El paternalisme incita a no decidir i es converteix en una espècie de dictadura

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Només a un. I col·laborar, entusiasmar-se o aficionar-se a altres. El consort ell o ella, els fills, l'associació, les aficcions, etc., són amors secundaris? Sí, però molts d'ells molt dignes.

I encara més, alguns incorporats a Déu. Qui viu el seu matrimoni com a imatge i símbol de l'amor de Crist amb la seva Església, qui veu en els seus fills la col·laboració amb Déu, que li permet engendrar sants en projecte, qui considera que l'ONG no és altra cosa que la realització de la caritat en qualsevol que troba, els seus consells són obrir-li camins d'esperança. Qui en els seus escrits, conferències o articles periodístics, incorpori el desig d'enriquir visions que no són altres que espurnes de

A PROPÒSIT DE...

Ningú no pot servir dos senyors (3)

fe, no ha de témer. Serveix un sol Senyor de diferents maneres, com diversa és la resplendor d'un brillant.

Torno a comentaris anteriors. Una cosa és aprendre i una altra ser molt aplicat. El primer sostindrà tot el que ha après a la vida, el segon oblidarà tot el que sabia, perquè han desaparegut els exàmens.

Avui dia, l'èxit és un valor molt preuat. «Si acares el triomf com el desastre, i aquests dos impostors tractes igual» diu el *Si* de Kipling. El trofeu esportiu, la medalla olímpica, la primera plaça a les oposicions,

Serveix un sol Senyor de moltes maneres, com diversa és la resplendor d'un brillant

empaperar l'estudi de títols i diplomes, és un valor efímer, encara que s'aprecii molt. Quants esperits apergaminats enyoren èpoques d'entusiasme, de devoció, d'il·lusions, que aleshores van desaprofitar. De vegades he sentit dir: de jove volia ser sacerdot, o monja, no sé per què ho vaig deixar i ara, que no hi ha remei, em sento pobre i sense remei.

Un gran valor social i d'eclesiàstics que és molt preuat és la simpatia. Que bé que és acceptat qui és graciós! Com satisfà la seva vanitat ser atractiu, si sedueix li sembla que, pel fet de ser-ne, ja n'hi ha prou, si és aplaudit imaginarà que ja és apòstol. I després? Mutis pel fòrum.

Qui vol servir dos senyors: a Déu, als diners o als valors enlluernadors, que són engany, no és digne deixeble del Senyor.

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem amb el futur cardenal Cristóbal López, visitem les obres de la Sagrada Família, Llum Delàs reflexiona sobre Catalunya, encara cristiana? i ens acostem a l'Església de Nicaragua

Mons. Cristóbal López, arquebisbe de Rabat, serà creat cardenal el 5 d'octubre

«El Papa ens ha posat en el mapa i ens ha fet visibles»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

L'arquebisbe de Rabat (Marroc), el salesià Cristóbal López Romero, és un dels 13 nous cardenals que crearà el papa Francesc en el consistori del proper 5 d'octubre.

Mons. López ens explica que va rebre la notícia «amb sorpresa total, perquè no en tenia ni idea. Amb temor i tremolor (no només psicològic, sinó també físic), i amb raó. I amb agraïment al Papa per aquesta atenció cap a les nostres Esglésies del Magreb».

Amb aquesta nova tanda de cardenals, el Pontífex confirma la seva aposta per posar en valor les perifèries. En aquest sentit, l'arquebisbe salesià considera que «el Papa, en nomenar un cardenal amb residència a Rabat, ens ha posat en el mapa; una Església que era desconeguda (moltes persones creuen que als països musulmans no hi ha vida cristiana), ens ha fet visibles, ens ha posat d'actualitat... per sorpresa d'uns i d'altres. A més això suposa una gran ajuda i una confirmació en la fe que aquí vivim i com aquí la vivim; ens sentim reconfortats. És també un suport a les tasques del diàleg interreligiós, particularment islamocristià, i a la feina samaritana a favor de les persones en situació de migració».

Segons Mons. Cristóbal López, el missatge que Francesc dona amb aquests nomenaments és ben clar: «"Seus cardenalícies" tradicionals com Milà, Venècia, París... no tenen un bisbe cardenal i, per contra, aquesta Església diminuta i minúscula de Rabat en tindrà un. El Papa no només ens demana que hi anem, que sortim cap a les perifèries, sinó que predica amb l'exemple en triar la destinació de les seves visites

pastorals, en el nomenament de cardenals i per altres mitjans.»

Externament, la vida de l'arquebisbe canviarà poca cosa quan sigui cardenal, perquè «jo continuo sent el bisbe de Rabat i aquesta ha de ser la meva ocupació principal. Potser hauré d'anar a alguna reunió a Roma un o dos cops l'any, no ho sé»; interiorment, «ser cardenal em compromet encara més a ser testimoni de l'Evangeli de l'amor de Déu a la humanitat i a estar més al servei del Papa i de l'Església universal».

Migracions i missions

El diumenge 29 de setembre se celebra la 105a Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat. Per a aquesta ocasió el Papa ha escrit un missatge titulat *No es tracta només de migrants* (disponible a www.vatican.va), on destaca que «no tan sols està en joc la causa dels migrants, no es tracta només d'ells, sinó de tots nosaltres, del present i del futur de la família humana».

«Els migrants», escriu Francesc, «i especialment aquells més vulnerables, ens ajuden a llegir els signes dels temps. A través d'ells,

MONS. LÓPEZ
«Ser cardenal em compromet encara més a ser testimoni de l'Evangeli de l'amor de Déu a la humanitat»

Foto: Mons. Cristóbal López amb Francesc durant la visita del Pontífex al Marroc el mes de març passat.

el Senyor ens crida a una conversió, a alliberar-nos dels exclusivismes, de la indiferència i de la cultura de l'exclusió».

D'altra banda, el dimarts 1 d'octubre, festa de Santa Teresa de l'Infant Jesús, patrona de les missions, Francesc presidirà a la basílica de Sant Pere del Vaticà la celebració de les vespres solemnes per a l'obertura del Mes Missioner Extraordinari.

La celebració estarà precedida per testimonis i pregàries preparades pels vuit instituts missioners italians: combonians i combonians, xaverians i xaverianes, missioners i missioneres de la Consolata, del PIME i missioners de la Immaculada. A final, el Papa lliurarà el santercrist als missioners que se'n van anar en missió.

El Mes Missioner Extraordinari, convocat per Francesc amb motiu del centenari de la carta apostòlica *Maximum Illud* del papa Benet XVI, té com a lema «Batejats i enviats: l'Església de Crist en missió al món». El seu objectiu és desvetllar la consciència de la missió *ad gentes* i reprendre amb un nou impuls la responsabilitat de l'anunci de l'Evangelí.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Defensor dels infants

El Bisbe de Roma afirma que els infants són signe d'esperança i promesa de vida. Així, són un «diagnòstic» per entendre l'estat de salut d'una família, d'una societat, de tot el món.

Diu el Papa que, quan els infants són acollits, estimats, custodiats, tutelats, la família és sana, la societat millora, el món és més humà. Cal, doncs, que els nens siguin defensats des del si matern. Però malauradament hi ha milers de nens que no poden néixer, o que són esclavitzats, entrenats per a la guerra, forçats a treballar o a prostituir-se.

Nens que no viuen la seva infància estudiant i jugant, a redós d'una família que els estima. Encara hi ha massa infants orfes, pròfugs, refugiats, ofegats al mar.

Cal protegir els nens de ser explotats, maltractats, o objecte de tractes il·lícits. I cal rehabilitar els que viuen en condicions inhumanes, als marges i perifèries de les grans ciutats o en zones rurals.

A Bergoglio se li trenquen el cor i la veu davant del plor de tants nens immersos en la pobresa: el seu plany ens interpel·la, perquè vivim en un món que llença diàriament tones de menjar i de medicines que podrien salvar la vida de tants nens que es moren de gana o de malalties.

El Papa es posa clarament al costat dels infants per defensar els seus drets que són menystinguts.

Barcelona

La Sagrada Família convocarà un concurs per escollir els artistes de la façana de la Glòria

Presentació en societat dels terminals de les torres dels evangelistes

Les torres dels quatre evangelistes van ser les autèntiques protagonistes de les Portes Obertes a la basílica de la Sagrada Família amb motiu de les festes de la Mare de Déu de la Mercè. Per primera vegada s'ha pogut veure com seran els terminals, obra de l'escultor Xavier Medina Campeny.

Tal com ha destacat l'arquitecte director de la basílica, Jordi Faulí, «les torres dels evangelistes estaran culminades per les quatre figures amb què la iconografia cristiana els ha representat tradicionalment: un àngel en el cas de Mateu, un lleó en el de Marc, un bou en el de Lluç i una àliga en el de Joan».

D'acord amb els terminis previstos, l'any 2021 les torres dels evangelistes (135 m) i de la Mare de Déu (138 m) estaran enllestides. Un any després, a finals del 2022, s'acabarà la torre de Jesucrist, la més alta, de 172,5 m, i coronada per una creu de quatre braços que tindrà feixos de llum. L'any 2026, coincidint amb el centenari de la mort d'Antoni Gaudí, es donarà per acabada la part arquitectònica del temple.

Façana de la Glòria

Durant la presentació a la premsa de l'evolució de les obres, el president-delegat del Patronat de la Junta Constructora, Esteve Camps, ha volgut deixar molt clar que l'actual llicència d'obres concedida per l'Ajuntament de Barcelona permet aixecar la verticalitat de la façana de la Glòria, mentre que els elements que sobresurten de l'edifici corresponen a una se-

gona fase de negociacions. Negociacions que, tal com ha explicat Camps, inclouran l'Ajuntament, la Sagrada Família, els veïns i els col·legis professionals. «Si en dos anys i mig hem pogut arribar a un acord amb l'Ajuntament de Barcelona per regularitzar la llicència d'obres després de 137 anys de construcció, per què no hem d'arribar ara a un acord en relació amb el carrer de Mallorca?», s'ha preguntat optimista el president-delegat del Patronat.

Un altre aspecte d'interès té a veure amb la decoració de la façana de la Glòria i dels artistes que hi treballaran. Com ha explicat Esteve Camps, en la darrera reunió del Patronat de la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família, celebrada el 18 de setembre, es va acordar convocar un concurs per escollir els artistes que hi participaran.

Agustí Codinach

Els terminals de les torres dels evangelistes són obra de l'escultor Xavier Medina Campeny.

Nova missa vespertina

El primer cap de setmana d'octubre començarà a celebrar-se una segona missa internacional a la nau central de la basílica de la Sagrada Família. Concretament, aquest ofici religiós tindrà lloc els dissabtes i vigílies de festa de precepte, a les 20 h. Aquesta novetat es deu al fet que la missa internacional que ja fa dos anys que se celebra els diumenges a les 9 del matí es veu desbordada per l'afluència de pelegrins que fan del tot insuficient l'aforament previst de 850 persones. Com en la celebració matinal, en la nova celebració vespertina, s'utilitzaran diversos idiomes (llatí, català, castellà, anglès, italià i francès) per fer més comprensible la missa als que hi participen fent realitat el somni de Gaudí («Vindrà gent d'arreu per visitar aquesta temple»). Els cants d'aquesta missa aniran també a càrrec del Cor Francisc Valls, dirigit per en Pere-Lluís Biosca, i l'organista serà el titular de la basílica, Juan de la Rubia.

L'entrada a les dues misses és lliure i gratuïta fins a completar l'aforament. En el cas dels grups que hi vulguin participar, es recomana que ho notifiquin al correu electrònic: missainternacional@sagradafamilia.org.

Per la seva envergadura, amb més de cent figures, Camps ha reconegut que la feina no recaurà en un sol artista. «Podrien ser tres artistes», ha apuntat. La convocatòria del concurs ha estat possible després de la feina feta, durant més de dos anys, per dues comissions consultives: una de teòlegs i una d'artistes. La comissió teològica, que ja ha presentat l'informe corresponent, ha estat formada per Armand Puig, Francesc Torralba i Joan Galtés.

La Sagrada Família va registrar més de quatre milions de visitants el 2018. Les visites pastorals, benèfiques, escolars i vinculades a promocions, com ara la gratuïtat per a persones en situació d'atur, han augmentat de l'11% al 15%. Els italians són els que més visiten la Sagrada Família, amb un 10,4% del total, seguits dels nord-americans (10,1%).

L'ànima cristiana de Catalunya està viva

LLUM DELÀS
Religiosa del Sagrat Cor
Fundació Roure
Fundació de l'Esperança

Preguntar-se si Catalunya és encara cristiana fa mal. Ja en tenim prou d'unes veus, d'uns mitjans que posen de manifest el que ens falta, el que patim, el que perdem, el que engegum a rodar. La comunitat cristiana que peregrina a Catalunya està ben viva. Accepta que al darrere de la mort hi ha la resurrecció. Ho proclamem cada moment quan fem referència al fundador del cristianisme, Jesús, que passà fent el bé, els poders del món el mataren perquè el seu criteri d'amor universal, especialment el seu posicionament a favor dels més febles, no es va ajustar a aquells que manaven del seu temps, i Déu el ressuscità. El patiment des del amor engendra vida i vida per sempre.

M'interessa sobre manera llegir el cristianisme del nostre temps des d'aquesta doxologia apostòlica que ha acompanyat més de vint segles de cristianisme. Només ho fem en cercles reduïts, petits en nombre, però grans perquè som fidels a l'ensenyament del Mestre, que ens explicava amb la seva vida i amb les seves paraules qui i com era Déu Pare. És bo recordar en aquest moment que Jesús acompanya 12 deixebles i els envia a escampar per tot el món el que havien vist i sentit de la bona nova que Ell va anunciar. Només dotze. I els qui pel seu testimoni i l'acció de l'Esperit vingueren després.

Aquests que «continuen venint» a l'empara de la Bona Nova de Jesús, és a dir, de l'evangeli, són molts. És cert que les maneres d'aquest acostament i compromís amb la vida cristiana que Jesús, el Mestre, ensenyava, han variat molt. Avui no s'acosten per obligació, per repetició, per compliment, per deure. Avui va de convicció, de missió, de vocació, de carisma, de la felicitat d'un amor que es dona i que rep.

De la Catalunya cristiana, sociològicament cristiana, de l'Europa catòlica, ens en queden unes arrels profundes que han anat a pouar aigua pura a la font que raja sense parar. D'aquesta aigua, ens n'hem abeurat moltes persones. Ara bé, l'hivern de la nostra estructura eclesial és clar: moltes manifestacions de males pràctiques que ens han dolgut en l'ànima perquè ha quedat palesa la naturalesa pecadora de l'esser humà; uns autoritarismes que han esclafat les relacions fraternes; unes distorsions doctrinals més fetes de lleis opressores que d'aquella «llibertat

De la Catalunya cristiana, de l'Europa catòlica, ens queden unes arrels profundes que han anat a pouar aigua pura a la font que raja sense parar

dels fills de Déu» de la qual ens parla la carta als Romans de sant Pau i que la mateixa vida de Jesús posava de manifest quan repetia una i mil vegades que «el dissabte estava fet per a la persona i no la persona per al dissabte».

És cert, el discurs i les manifestaci-

Il·lustració:
Jordi Maragall

ons públiques cristianes, el testimoni directe de la fe cristiana, ha minvat entre nosaltres. Han estat uns temps com de vergonya col·lectiva o de silenci humil que ha portat persones, grups i comunitats a reservar en la intimitat la professió de fe. No es podia ser catòlic

i dir-ho sense que ploguessin crítiques a l'aparell eclesiàstic. I malgrat tot, el sentit de plenitud de saber-se en relació amb Déu ha perdurat durant aquest temps inhòspit per a la fe cristiana en moltes persones.

Però sabem que al darrere de l'hivern torna a venir la primavera i que els brins d'herba fresca tornen a sortir. Cada Advent ens renovem quan sentim que la litúrgia d'aquells dies ens incita a estar atents al que neix amb força, no fos cas que, de tant mirar les branques seques i la fullaraca, penséssim que l'arbre ha mort. No, no ha mort i la renascuda primaveral ens fa adonar que la saba estava ben viva.

Quants lluitadors per la pau des d'actituds pacifistes. Quantes aportacions econòmiques de cristians que saben que compartir els béns està en l'entranya de la fe cristiana. Quants compromisos socials, científics, artístics, literaris, polítics, educacionals, en coherència amb la missió del cristià en el món. Aquesta Catalunya existeix. Tant la indígena com la sobrevinguda i arrelada entre nosaltres.

Avui, la meua vida i el meu treball al costat dels pobres d'aquest món em fa adonar de la frondositat d'un cristianisme que s'ha acostat a l'Evangelí i que viu de la Bona Notícia de la vida i de les paraules de Jesús. Un cristianisme que sap que el poder és servei, que sap que la comunitat ens agermana a tots, fills d'un mateix Pare. Un cristianisme que no es fixa tant en el nombre de gent que seu en els bancs d'un temple com en aquell viure-en-cristià que, des de la confessió de fe o des de la consciència de tanta gent que estima i es dona als altres, que viu a l'estil de Jesús encara que no el conegui, que ens acompanya en la recerca d'un món més just, d'una pau que necessitem per viure. Tots fem pinya i construïm el que Crist ens va manar. Quantes institucions d'Església i iniciatives privades surten al pas de les mancances estructurals que vivim i tracten de donar-hi resposta.

Nopucsinó esmentar l'allau de persones cristianes que estan arribant a Catalunya des de països llunyans. Catalunya les acull i els fal·loc. Nosaltres sentim que els necessitem i que ens ensenyen, que ens evangelitzen.

Algunes de les seves aportacions culturals complementen els nostres dèficits de la societat pragmàtica i materialista que hem anat construint. L'ànima cristiana de Catalunya està viva. El setmanari la pot continuar descobrint i escampant arreu.

CAMÍ SINODAL

Pors i esperances

Marianas

PAULA DARDER

Membre del SIJ i delegada de Joventut de la diòcesi de Mallorca

Com a fruit del recent Sínode de Joves, el Secretariat Interdiocesà de Joventut elabora cada mes un article per desgranar i comprendre millor el missatge que el Sínode vol adreçar a tota l'Església. Aquest mes tractarem sobre les pors i esperances dels joves.

La por és un sentiment que ha estat present dins la vida de les persones des de l'origen dels temps. És un mecanisme de defensa enfront un perill real o imaginari, present o futur.

Sembla impossible estar mancat de pors, i sembla que aquest és el temps de la por. Ja ho afirmava Ellacuría, quan explicava que les nostres societats occidentals no tenien esperança sinó por.

La joventut és l'ànima del present i el motor del futur. Però què passa quan en lloc de ser motor es paralitzen per les pors?

Sembla cert: vivim dins una societat variable, canviant, accelerada i plena de pors pels nostres joves. Por a la soledat, al futur, a no encaixar dins el motllo social, a fracassar...

Ser cristià i seguir Crist no és d'influencers. Expressar de forma pública la nostra fe no està de moda, i ser cristià

Jesús va sentir por davant la creu, però aquesta por no el va bloquejar.

Expressar de forma pública la nostra fe no està de moda, i ser cristià dins la societat en què vivim és tot un repte per als que som joves

dins la societat en què vivim és tot un repte pels que som joves.

Jesús també va sentir por davant la creu: se sentia abandonat i sol, però aquesta por no el va bloquejar perquè l'home no viu només de por sinó d'esperança. Esperança en un Déu que estima gratuïtament. La paraula de Déu ens diu que no tinguem por de seguir els anhels del nostre cor, perquè Crist és amb nosaltres.

«No perdeu la calma i confieu» (Jn 14, 1-12).

«No tinguis por, que jo soc amb tu. No et neguitegis, que jo soc el teu Déu. Jo et dono força i t'ajudo, et sostinc amb la meva dreta bondadosa» (Isaïes 41, 10).

El Papa convida els joves a mirar dins seu per donar nom a les pors i, a qüestionar-se quines són les que els impedeixen avançar: «No tingueu por de mirar amb sinceritat les vostres pors, reconèixer-les amb realisme i fer-hi front. Per als cristians, la por mai no ha de tenir la darrera paraula, sinó que ens dona l'ocasió de realitzar un acte de fe en Déu, i també en la vida.»

Escoltem el missatge de Crist que ens anima a confiar en el nostre Déu, un Déu ple d'amor per donar.

La resposta és clara: per a un creient, viure sense por és ser capaç d'estimar i confiar en un Déu sabent-nos estimats.

TESTIMONIS DE FE

JOSUÉ VILLALÓN

Ajuda a l'Església Necessitada

La parròquia de la Immaculada Concepció de Wiwilí, al nord de Nicaragua i molt a prop de la frontera amb Hondures, comprèn una extensió enorme de terreny en què viuen fins a 58 comunitats, algunes de disperses a més de 14 hores tot remuntant el riu Coco amb canoa. Al capdavant d'aquesta part del Poble de Déu hi ha el pare Cristóbal Gadea, un jove sacerdot que està vivint juntament amb els seus feligresos un dels moments més crítics per al país.

«A Nicaragua vivim una crisi sociopolítica que afecta el dia a dia de les persones. Les protestes contra el govern de Daniel Ortega, que van començar l'abril del 2018, han desembocat en enfrontaments al carrer entre manifestants i els grups policials i parapolicials. Uns quants dels meus feligresos han hagut de fugir per amenaces. Encara hi ha casos de gent que és arrestada sense motiu i passa diversos dies a la presó», comenta el sacerdot a la fundació pontificia Ajuda a l'Església Necessitada, que acaba de posar en marxa una campanya de suport per a l'Església nicaragüenca.

El pare Gadea ha estat mediador, els darrers mesos, entre l'oposició i els grups afins al govern. Com ell, molts membres de l'Església treballen per donar suport als més necessitats per la crisi, i la seva tasca evita que la violència creixi. «És l'hora de treballar pel bé comú, sense distinció. Volem respecte i poder entendre'ns els uns amb els altres», reconeix el pare Gadea, «l'Església ha de facilitar l'encontre amb tothom. La nostra tasca ara, després de la crisi, és convidar a perdonar-nos i a construir el bé comú.

Aquesta tasca activa per la pau i el diàleg no ha estat ben acollida pels més extremistes. «Hi ha sectors, quan ens veuen als sacerdots,

L'Església a Nicaragua: ferida, però més forta que mai

ACN

que ens tracten com a adversaris polítics, sense adonar-se que nosaltres busquem el bé de tothom. Hem sortit als carrers per aturar els tirotejos, a posar-nos entre les barricades per demanar la fi de la violència, d'uns i d'altres», assegura el sacerdot, «hi ha hagut casos d'atacs a esglésies perquè pensaven que allà s'hi organitzaven reunions contra el govern. Hi ha sacerdots, religioses o fins i tot bisbes que han rebut amenaces. Amb la nostra tasca volem afavorir el diàleg».

Ajuda a l'Església Necessitada dona suport al P. Cristóbal Gadea en la seva missió evangelitzadora amb una petita llanxa perquè pugui visitar les comunitats més allunyades. També ha rebut suport per a la formació de laics i líders de la comunitat. «Vull agrair a Déu perquè a través de la vostra ajuda podem continuar amb la missió i ens feu present que sempre estem acompanyats per Déu i pels germans.»

Foto: El pare Gadea, cara visible de la nova campanya d'Ajuda a l'Església Necessitada a favor de Nicaragua.

MN. JUAN MANUEL BAJO
LLAURADÓ
Consiliari de Vida Creixent
de Tortosa

Brots verds dins una societat seca

Aquest estiu ha estat una estació que serà recordada com una de les més seques dels darrers anys, i això ha incrementat el risc dels grans incendis que hem patit. La reacció més comuna de la gent era la de sentir-se dolguts i tristos pels efectes de totes dues situacions, i obrir-se a l'esperança que, d'aquí a uns quants anys, tornarà a ser el paratge com el que hi havia. Però, per a això, caldrà preparar el terreny, replantar vegetació i tenir-ne cura, des de l'aparició dels primers brots verds de la nova reforestació.

També en la nostra xardorosa i seca societat i Església hi ha sequera, i pèrdua de signes de vida en la vida de les persones i de manera especial de les persones grans. Però, ves per on han aparegut uns brots verds que poden donar un bri d'esperança per a la societat i, de manera especial, per a les persones grans: 1.- Un nou temari del moviment Vida Creixent, «Per una vida creixent», on des de l'himne del nostre moviment poder descobrir i viure les riqueses de la vellesa; 2.- I Congrés Internacional de Pastoral de la Gent Gran, promogut pel papa Francesc, amb el títol *La riquesa dels anys*, a celebrar a Roma a finals del mes de gener; i 3.- Congrés del Laïcat a Madrid a meitat de febrer, on nosaltres podem dir-hi la nostra per assegurar el nostre futur personal, de l'Església i el de la societat.

Dimitri Conejo Sanz

La gent gran d'avui som uns convençuts que mai no és massa tard per començar de bell nou.

En tots els àmbits de la vida i de la societat no podem obviar una realitat cada cop més creixent... Avui, cada dia hi ha més gent gran, al nostre voltant. No podem deixar-la aparcada a qualsevol vora de camí... S'ha d'assegurar la seva presència en la realitat tant social, cultural i religiosa d'aquests que han estat referents en el passat del nostre present i del futur que s'esdevé. La gent gran no pot restar estancada en una mena de solatge o pòsit de la memòria del passat, sinó que ha de ser també transmissora del passat i l'enllaç amb el futur: no ancorats en els records ni temerosos del demà.

La gent gran, més que amb paraules, hem de mostrar, amb el testimoni de la nostra pròpia vida, que aquesta val la pena de ser viscuda. Agraïts pels dies viscuts, testifiquem que val la pena viure'ls. La nostra missió de futur, vers aquesta

societat en què estem inserits, és la de poder ajudar des de la nostra pròpia vida i experiència les generacions més joves a fer-se grans i, envers el nostre propi estament de gent gran, hem de fer-nos presents en el millorament de les condicions de vida, sobretot pels qui més ho necessiten.

Hem d'agrair una vegada més a la sequera i a les adversitats que hagin aparegut aquests brots verds que ens donen esperança vers un nou demà. La gent gran d'avui som —o hauríem de ser— uns convençuts que mai no és massa tard per començar de bell nou (curs Vida Creixent, Congrés Internacional de Roma i Congrés de Laics en acció) tot fent-nos presents com a petites llavors que seran brots verds nous en el nostre entorn, ja que volem ser membres i model d'una ancianitat joiosa, fecunda... i cristiana.

SIGNES D'AVUI

Ara

El temps i l'espai són dues ordenades imprescindibles. Tota la nostra vida es desenvolupa dins dels seus límits. La dimensió lúdica, inclosa l'esportiva, no s'entén fora dels seus marges. Amb el cronòmetre i la cinta mètrica ens fa l'efecte que els controlem. Determinades escoles han triat la paraula *ara* com a lema educatiu del curs.

L'ara és el moment en el qual conflueixen de manera vertiginosa el passat i el futur. Cada persona tendeix a prioritzar un d'aquests tres temps verbals. N'hi ha que s'instal·len en el passat. No l'obliden, sinó que se submergeixen en el pretèrit i intenten trobar les raons de la seva existència i recordar les ferides sofertes... La nostàlgia i el ressentiment són actituds que acompanyen. Les llàgrimes i

el sofriment en són la constant. El perdó resulta impossible. Consumeixen la seva energia davant del mur d'un passat que no es pot escriure. Una víctima, instal·lada en el que ha passat, no en deixa de ser mai i la resiliència és una quimera. N'hi ha que s'instal·len en el futur. Els ressorts de la il·lusió o de la por es disparen quan es tracta d'endevinar el futur. Quantes persones pateixen per coses que no passaran mai! Les seves agendes estan plenes de plans que s'esvaeixen amb el pas del temps. Fan servir l'energia per somiar un fu-

La vida gairebé sempre sorprèn, per això val més viure-la que encotillar-la

tur sense posar-hi gairebé mai els mitjans per aconseguir-lo. Es volen anticipar els fets llegint l'horòscop, que proporciona la sensació vaga de control. La vida gairebé sempre sorprèn, per això és millor viure-la que encotillar-la.

L'ara és la irrupció de l'eternitat en l'itinerari del temps. L'eternitat només coneix el present. Nosaltres podem gaudir-la per instants, viscuts des de la fugacitat. Com visc ara el meu passat sense encadenar-m'hi? Com projecto ara el meu futur sense apartar-me de la realitat actual? Tot és present en Déu. En l'esclatxa de l'ara puc detectar la presència de l'amor incommensurable de Déu. Viure l'ara em permet sintonitzar amb mi mateix, amb els altres i amb el món des de l'òptica de Déu.

VICTÒRIA MOLINS, *s.t.j.*
viquimolins70@gmail.com

Era famosa per la seva actuació durant molts anys al Raval de Barcelona. Coneguda als mitjans de comunicació com «la Reina del Raval» o, com el títol de la pel·lícula que l'any 2009 li va dedicar el director català, Francesc Betriu, *Mònica del Raval*. Fins i tot es parlava de «rècords» amb les seves «actuacions» en l'ofici. Ella mateixa parlava de milers...

Jo hi tenia amistat des de fa anys, quan, davant d'una malaltia que la va apartar dels seus serveis, va necessitar un cop de mà. I avui us vull parlar d'un moment impressionant, malgrat que no sigui tan sensacionalista com els que surten a la premsa del cor. I us el vull comunicar des del màxim respecte i la màxima emoció: la que vaig sentir fa uns dies en una petita habitació de la residència on

FINESTRA A LA VIDA

«Ens passaran al davant...»

jeia al llit des de feia mesos, sense aparent coneixement ni parla.

La visita que va rebre no tenia res a veure amb el seu ofici, però em va fer evocar les paraules de Jesús, que era precisament el seu hoste: «Ens passaran al davant.» Llàstima que no us en puc mostrar les imatges, però faré el possible per descriure-la: ella, sense el maquillatge que la caracteritzava com una venus de Rubens, encara amb restes de la seva bellesa, aparentment aliena a la cerimònia sacramental de l'Extremunció. Al voltant uns quants homes, la seva parella des de feia uns quants anys, altres «amics» que havien gaudit dels seus favors, ara pregaven emocionats amb un frare i una monja, preparant-se per al seu últim i definitiu viatge.

Quan vaig rebre la invitació

d'aquells homes que —amb veritable amor han estat sempre al seu costat des que va patir l'íctus, sense rebre cap mostra per la seva part— em vaig emocionar. Molts homes havien passat per aquella dona rebent satisfacció, però ara ella estava rebent l'única visita que li donava autèntic i indiscutible amor: era Jesús que la visitava i que es complaïa amb aquell grup heterogeni d'amics en una intimitat que passarà desapercebuda per als mitjans de comunicació.

La Reina del Raval va estar molt ben acompanyada de la seva parella i d'alguns «amics»

**«Catalunya Cristiana»
segons els nostres lectors (I)**

Vosaltres
teniu la
paraula

El 29 de setembre del 1979, fa quaranta anys, va sortir al carrer el primer número del setmanari *Catalunya Cristiana*, una iniciativa impulsada pels sacerdots Francesc Malgosa i Joan E. Jarque, tots dos malauradament morts. Amb l'avinentsa del 40è aniversari hem donat la paraula a 40 lectors que ens han explicat què significa per a ells el setmanari, què els aporta a la vida de fe, quines seccions valoren més. Durant dues setmanes consecutives podreu llegir les seves opinions.*

1 Núria Pujol

Catequista de la Selva del Camp

Catalunya Cristiana és una revista que fa gust de llegir. La combinació dels articles dels col·laboradors habituals, els reportatges, les notícies, l'entrevista, formen un conjunt de contingut. Cada setmana ens apropa al present, amb mirades al passat, i ens fa reflexionar sobre aspectes molt diversos. Cal donar-la més a conèixer. Enhorabona i per molts anys!

2 Maria Carme Romeu

Feligresa de la parròquia del Sant Esperit de Terrassa

El primer que faig quan la rebo és llegir la columna *Rauxa* del bon amic Eduard Brufau. Sempre és molt interessant, amena i profunda. Seguidament les de Mn. Joan Antoni Mateo i del P. Ignasi Ricart, que també t'aporten quelcom profitós per a la teva vida espiritual. Fins que pàgina a pàgina la vaig llegint tota, tant les de contingut de caire religiós com les de caire informatiu.

3 SALVADOR GIMÉNEZ

Bisbe de Lleida i president del Secretariat Interdiocesà de Mitjans de Comunicació Social de la Conferència Episcopal Tarraconense

El conjunt de persones que durant 40 anys han procurat que la confecció i la distribució de la revista sigui una realitat mereix una felicitació cordial i intensa per part de tots els que ens interessem per la informació. I també un

fort agraïment de les comunitats cristianes que poden compartir la imatge que la revista transmet de la nostra Església, acollidora, missionera, alegre i esperançada, força arrelada en Jesucrist. És un magnífic recull de les múltiples activitats que diàriament són desenvolupades arreu del nostre territori. Són motivades per molts cristians com un servei eclesial i en benefici de totes les persones del nostre entorn.

La pluralitat de la nostra societat agraeix la veu d'aquesta finestra que s'obre a opinar i a valorar des de la perspectiva cristiana els esdeveniments quotidians que ens envolten. Gràcies, *Catalunya Cristiana*, pel vostre servei objectiu i seriós cercant sempre la veritat i la fidelitat al missatge, a l'obra i a la persona de Jesús.

4 Joan Soler

Rector d'Arenys de Munt, Arenys de Mar i Sant Iscle de Vallalta

Recordo amb agraïment el temps en què vaig estar de missioner a l'Àfrica, on em vaig fer la subscripció gratuïta i em vaig oferir d'escriure *Cartes des del Togo*, en una finestra oberta al món, per fer present la vida a la missió i la reflexió missionera. Moltes gràcies per aquest setmanari senzill i a l'abast de tothom, d'anàlisi eclesial, de reflexió, d'entrevista, de cultura i d'humor per conèixer millor aquesta Església que fa camí a Catalunya i la seva obertura al món.

5 Ramon Schilt

Jubilat de Badalona

M'agrada força la revista i destacaria la columna *Rauxa* que escriu Eduard Brufau, les recomanacions d'alguns llibres de Pere Fàbregues, els escrits del cardenal Joan Josep Omella i la biografia dels sants. També llegeixo amb interès les postals d'Antonio Gil. El que també em crida l'atenció són els escrits del canonge Joan Guiteras, de la secció *Saber escoltar*.

6 Leticia Soberón

Membre del Pontifici Consell per a les Comunicacions Socials

Gràcies a l'equip de *Catalunya Cristiana* que ens fa arribar setmanalment un contingut curós, interessant i variat sobre una Església en diàleg amb la societat actual. El vicerector d'una universitat llatinoamericana que va veure a casa meua un número de *Catalunya Cristiana*, es va meravellar de la feina enorme que hi ha al darrere. Jo valoro particularment la secció del professor Rius-Camps per aprofundir en temes bíblics. Per a mi, és un privilegi contribuir amb el meu granet de sorra a aquesta tasca comunicativa.

7 Agustí Borrell

Vicari general del Carmel Descalç

«Rebo» puntualment de Roma estant la versió digital de *Catalunya Cristiana* a través d'Internet, gràcies al pràctic servei iQuiosc.cat. Del setmanari m'agrada la rica diversitat de seccions i materials. La combinació de notícies de tota mena amb articles de fons i amb reflexions de persones tan diferents em permet sentir-me a prop de la vida eclesial, social i cultural del meu país, ara que quasi sempre n'estic físicament lluny.

8 Fernando Cordero

Conseller general de la congregació dels Sagrats Cors

Ressalto de *Catalunya Cristiana* la professionalitat, valentia i una mirada universal des de l'àmbit eclesial, cultural, social, dels drets humans, etc. Són rellevants els reportatges i columnistes, que posen en diàleg el poble català amb altres realitats interpel·ladores del nostre món. Els periodistes han comptat des del principi amb el suport dels pastors de l'Església, que han apostat per acostar amb transparència la vida eclesial a la ciutadania.

9 M. Victòria Molins

Religiosa teresiana

És com el qui rep una carta setmanal de la seva família, amb les notícies i els pensaments que la conformen. Va ser el germà Adrià qui em va introduir en el món de la imaginació des de *Finestra a la vida*.

Ara, des que la porto jo, em fa estar amb els ulls ben oberts per explicar setmanalment alguna de les vivències que Déu i els pobres em regalen. La secció per on començo és la de cinema i la del meu company de pàgina, *Signes d'avui*.

10 Joan Boronat

Periodista del «*Diari de Tarragona*»

Com a lector, però també com a veterà corresponsal del setmanari a l'arxidiòcesi de Tarragona, valoro molt positivament aquests 40 anys d'existència de *Catalunya Cristiana*, per la seva singularitat que li dona caràcter; es fa ressò del fet eclesial i de la cultura religiosa, amb rigorositat i compromís evangelitzador, d'acord amb els signes dels temps.

11 Lluís Anglada Paré

Soci del Club+Amics

Amb el nou format, *Catalunya Cristiana* és més atractiu i llegible. La disposició de textos i fotografies està molt reeixida. M'agrada la gran varietat d'articles i la seva visió cristiana d'estimació envers els més desfavorits. Enhorabona per aquest setmanari de gran valor humà i cristià.

12 MARIA BALART

Professora de Secundària de Tortosa

En una societat democràtica, plural, intercultural on es reconeixen els drets a la llibertat de pensament, de religió i d'expressió, són del tot necessàries i, m'atreveria a dir, imprescindibles, publicacions com *Catalunya Cristiana*. Aquest setmanari és un mitjà que apropa els lectors a la vida de l'Església i així ens en fa sentir més participants.

És interessant de conèixer l'actualitat eclesial de les nostres diòcesis i valoro especialment els articles en profunditat sobre temes més generals i d'actualitat sota la reflexió cristiana. També considero molt encertades les novetats del magisteri del papa Francesc. Les diferents seccions d'opinió amb veus diferents i variades també li

donen molta agilitat i perspectives diferents.

13 Raquel Parici

Suport Comunicació Bisbat de Vic

M'agrada llegir cada setmana el *Catalunya Cristiana* perquè m'acosta a moltes realitats i activitats diferents de l'Església que d'altra manera desconexeria. I el simple fet de conèixer-les me les fa estimar i agafar consciència de la gran tasca que es fa arreu del territori. Gaudeixo especialment dels reportatges en profunditat i de les curiositats de la pàgina de Fra Valentí. Enhorabona per aquests 40 anys i Déu vulgui que en vinguin molts més.

14 Fidel Catalán

Vicari Episcopal del Vallès Occidental i Moderador de Cúria del bisbat de Terrassa

Per a mi *Catalunya Cristiana* pot ajudar quan serveix de vehicle de comunicació de la gran riquesa de vida de l'Església a Catalunya,

a través de les seves parròquies, comunitats i institucions. En el context actual els cristians necessitem rebre bones notícies i esperançadores que recullin l'activitat cristiana, que generin il·lusió i que vagin més enllà dels estereotips que massa sovint rebem a través de les xarxes i els mitjans de comunicació.

15 ÀNGEL ROS

Ambaixador d'Espanya a Andorra

Soc lector i subscriptor de *Catalunya Cristiana* des de fa molts anys. Considero que en un món amb un fort procés de secularització i amb una creixent pobresa cultural en l'àmbit de les religions, és important disposar d'eines de comunicació que aportin coneixement per fer possible la reflexió espiritual i, per tant, el creixement integral de la persona. Crec que el vostre editorial i portada de l'1 de setembre (*L'analfabetisme reli-*

Els companys de Ràdio Estel, que enguany celebra 25 anys, llegint «Catalunya Cristiana». El format nou va començar a publicar-se a partir del número 2.012.

giós, problema de país) respon a una realitat que entre tots, incloent *Catalunya Cristiana*, hem d'ajudar a canviar.

16 Agustí Viñas Rexach

Arxiprest de Santa Coloma de Gramenet

Em considero un afortunat d'haver pogut llegir quasi setmanalment *Catalunya Cristiana*. Segons el meu parer, informa, forma i ajuda a aterrar a la realitat de l'ara i aquí. Jo la disfruto molt. Utilitzo material per treballar en alguns grups de reflexió. Vull destacar especialment els comentaris bíblics, el primer pla, els editorials i la curiosa informació de la vida de l'Església. Ara que ja em jubilo, encara podré assaborir-la més.

17 Joan Viñas

Metge i cirurgià de Lleida

L'aparició de *Catalunya Cristiana*, fa 40 anys, va ser un gran esdeveniment promogut per Mossèn Jarque que posa a l'abast un setmanari amb notícies de l'Església catalana i universal, alhora que ofereix reflexions pastorals i teològiques i pregàries que ens ajuden. Avui renovat adoptant el format de revista, més adaptat a l'era digital. M'agraden els comentaris experiencials de compromís cristià.

18 FÈLIX GIL CABEZA

Pres a Brians-2

Per la meua singular situació de pres complint condemna, el setmanari representa rebre algunes informacions que no consideren els mitjans de comunicació generalistes; tenir accés a opinions de col·laboradors molt valorats i preparats; conèixer l'opinió d'altres cristians mitjançant les cartes publicades. En definitiva, la revista representa un mitjà de comunicació amb l'exterior, amb les seves característiques concretes. La recepció del setmanari s'ha convertit en un fet habitual, tenint present que quan un pres rep una carta l'ha d'obrir un funcionari (davant del pres) i revisar que no contingui alguna cosa restringida a la presó; ja fa molt de temps que em donen la revista sense obrir-la ni revisar-la.

Jo acostumo a mirar primer

les seccions d'opinió. El *Consultori bíblic* és massa reduït, ja que per a mi el tema principal a potenciar i ampliar a l'entorn de l'Església, mitjans de comunicació inclosos, ha de ser la formació bíblica. Tenim autèntics mestres en Bíblia als quals hauríem de demanar col·laboració, per tal de fer una gran secció formativa.

19 Àngel Miret

Coordinador del Comitè per a l'Acollida de les Persones Refugiades de la Generalitat de Catalunya

Catalunya Cristiana és la il·lusió de rebre'l, d'obrir-lo després a casa i de fullejar-lo. Miro primer la nota de l'ignasi Miranda, les cartes als lectors i el nom dels articulistes, de manera que ja em faig una idea del que posteriorment llegiré amb atenció. M'interessen, en general, els temes d'actualitat més que no pas els que són abstractes. Però sobretot amb el setmanari em sento membre d'una comunitat cristiana viva que s'interroga des de la llum de la fe sobre el complex món en què vivim.

20 Francesc Roig Queralt

President Càritas Catalunya

Valoro profundament l'esforç de tots els equips que ha tingut el setmanari, al llarg d'aquests 40 anys, i que amb tenacitat han fet possible haver pogut arribar amb plenitud a l'era de les noves tecnologies. Soc subscriptor des de fa anys i mantinc la fidelitat lectora com a incentiu per tenir a l'abast l'actualitat de les reflexions, els comentaris i la informació diversa sobre la realitat del món cristià, avui. Quan la curiositat domina el lector no hi ha seccions preferents, sinó descobertes permanents. Però si he de destacar alguna secció del setmanari m'inclino pels articles d'opinió i de cultura.

**Els qui estigueu interessats a fer-nos arribar les vostres opinions sobre el setmanari, recordeu que teniu a la vostra disposició la secció de «Cartes al director». Escriuiu-nos a redaccio@catalunyacristiana.cat*

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Claus per renovar la vida cristiana

Estimats diocesans, el papa Francesc subratlla que l'anunci de la fe és una tasca de tot el poble de Déu (cf. *Evangelii gaudium*, n. 111), al mateix temps que incideix en el fet que «cada cristià i cada comunitat discernirà quin és el camí que el Senyor li demana» (n. 20). Davant aquesta interpel·lació del Papa i en l'inici d'un nou curs, us invito a renovar la vida cristiana tenint molt present aquesta proposta d'anunciar l'Evangeli en els ambients propis. Per aquest motiu, us faig quatre recomanacions:

- 1) Intensificar la intimitat amb el Senyor. Jesús ens diu que estarà sempre amb nosaltres (cf. Mt 28,20). I nosaltres ens sentim sols. Llavors afegeix que amb ell ho podem tot (cf. Fl 4,13). I no ens n'acabem de fiar. Aleshores ell se'ns posa al costat i camina amb nosaltres. Quan ens aturem, ell també s'atura i ens ofereix el que és més seu: no un triomf o un aplaudiment de part de la gent; encara menys ens parla de premis. El que fa és donar-nos el do més preciós: ens ofereix beure del seu mateix calze, com fan els enamorats, que beuen de la mateixa copa; i ens diu que no esperem massa els resultats concrets i visibles, tot i que alguns ja vindran quan toqui. Avui la societat necessita cristians més que mai units amb el Senyor.
- 2) Estar tots més a prop de la gent i que puguin veure com vivim. Avui, més que abans, estar amb la gent no vol dir esperar que vinguin —que potser no vindran—, sinó sobretot explicitar la vida cristiana allà on es troba la gent, anar on hi ha persones en situacions difícils. Perquè si la gent no ve hem d'anar nosaltres allà on són. I que vegin la bondat, la simplicitat i

l'alegria de la nostra vida, que aquesta és la predicació més eficient (cf. Mt 5,16). Cal mostrar les conviccions i el testimoniatge no impositiu: aquesta és i serà la nostra principal predicació. Així descobrirem bondats amagades. I quan convingui rentar els peus a algú, fer-ho com qui no fa res, ja que Jesús ho va fer el primer i ens en donava exemple.

- 3) Pacència, saber aguantar i, quan falta, patir... Si volem evangelitzar ens hem d'anar acostumant al petit miracle d'un silenci que a vegades sembla inacabable, com el dels anys de Jesús a Natzaret. Perquè la força de la gràcia es manifesta sobretot en temps de silenci aparent de part de Déu. En el calendari de Déu tot està ben apuntat i les coses es van succeint en el moment oportú. I si arriba el moment de parlar i de denunciar —que pot arribar i segurament arribarà de tant en tant—, fer-ho pensant només a ajudar la gent i evitant en tot el possible ferir, que això no porta enlloc. Dolcesa i intel·ligència. Pau i serenor.
- 4) Estimar plens d'esperança. No hi ha res més cristià que esperar. Nosaltres mateixos som el resultat del somni esperançat de Jesús, que tot ho confiava al Pare. Necessitarem tota la inventiva del món i especialment avui ens farà falta molta paciència, perquè algunes coses s'han posat difícils i costa amunt, però en gran part el repte és aquest. I mentre correm la nostra etapa d'aquesta cursa apassionant, avui se'ns ofereix l'ocasió de fer no una nova Església, però sí renovar a fons la que ens ha estat confiada, que ja tenim i formem: una Església acollidora que aporti sentit i esperança, que mostri fins on arriba l'amor de Déu.

Ordenacions sacerdotals a Barcelona

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Aquest diumenge, festa dels Sants Arcàngels, a la basílica de la Sagrada Família, tindrem el goig de celebrar l'Eucaristia i l'ordenació sacerdotal de sis nous preveres: Mn. Carles Bosch Falgueras, Mn. Alberto Para Martínez, Mn. Carlos Pérez Laporta, Mn. Pablo Pich-Aguilera Blasco, Mn. Antoni Vidal Gómez del Moral i Mn. Agustí Vives Vaqué.

Tots ells són joves que han experimentat la crida a donar la seva vida a Déu i als germans. Dos dels futurs sacerdots (el Carles i l'Agustí) han estudiat Enginyeria; dos més (l'Alberto i el Carlos) han cursat Dret i l'Antoni i el Pablo s'han format en Administració i Direcció d'Empreses.

La vida és un do de Déu que hem rebut sense demanar-lo. Se'ns regala un temps, unes capacitats, una família, una societat on viure... Tots rebem de Déu una invitació particular a col·laborar amb Ell en la salvació del món. Sí, el Senyor concedeix a cadascú la seva pròpia vocació.

Entre les vocacions, n'hi ha una de meravellosa: la vocació al sacer-

doci ministerial. Déu crida alguns homes a ser sacerdots. És una crida radical i exigent, fruit d'un amor predilecte del Senyor, que reclama a qui la rep molta generositat i confiança.

Jesús passa prop d'alguns, com va fer amb aquells pescadors de Galilea, i els diu: «Veniu amb mi i us faré pescadors d'homes» (Mt 4,19). La vocació sacerdotal és una crida de Déu per seguir-lo de més a prop. És estimar Jesús i voler estar sempre amb Ell, estimant i servint tots els germans, especialment els més necessitats.

Perquè un jove escolti la crida de Jesús convé que s'hi acosti, que estigui amb Ell i que mantingui moments intensos de diàleg amb Ell. Déu parla en el silenci de la pregària. Cal també que l'acompanyi algú més experimentat que el pugui ajudar en el discerniment d'aquesta crida per tal de descobrir si ve realment de Déu.

El sacerdot es posa al servei de l'Església i ofereix la seva vida per ser enviat a servir el poble de Déu, i santificar-lo mitjançant els sagra-

ments i el seu testimoni. El sacerdot no es pertany a si mateix, pertany a Déu i té una missió per a la humanitat. L'amor del sacerdot és un amor fecund, que es lliura a la nombrosíssima família dels fills de Déu. És sacerdot de tots i per a tots.

Avui com sempre hi ha joves que escolten la crida de Jesús a ser preveres i deixen el que tenen, com ho van fer els Apòstols. Entre els joves hi ha una capacitat de donació generosa, una il·lusió pels ideals nobles i una seriositat per assumir un compromís per a tota la vida.

Els pares heu de considerar una benedicció de Déu la vocació sacerdotal d'un fill. De fet, tots els membres de l'Església que peregrina a Barcelona ens n'alegrem i donem gràcies a Déu per aquesta bona notícia.

Benvolguts germans i germanes, preguem ja des d'ara pels sis futurs preveres que seran ordenats aquest diumenge. Que els Sants Arcàngels Miquel, Gabriel i Rafael siguin els vostres guies i protectors en la consagració que avui rebreu.

COMENTARI DE LA PARAULA

Morí el pobre i fou emportat al si d'Abraham. Morí també el ric i fou sepultat

El Còdex Beza conserva encara l'enunciat de la paràbola, mentre que la majoria de manuscrits la introdueixen abruptament. Ens presenta dos individus representatius, dels quals tan sols el segon porta nom: «Cert home ric... cert pobre, de nom Llätzer.» El ric no porta nom, senyal que la seva existència és insubstancial, malgrat que anés revestit de porpra i banquetegés sumptuosament: «Morí el ric i fou sepultat.» Llätzer, en canvi, és el protagonista de la paràbola. Se'l menciona quatre vegades pel seu nom: ajagut al portal del ric, emportat pels àngels al si d'Abraham, reposant en el seu si i plenament consolat. El ric, després de mort,

porta una espècie de vida ombriva en l'Hades, la regió dels morts, enmig de turments. El contrast no podria ser més evident. Tanmateix, més que remordiment per la manera com ha viscut, completament despreocupat del pobre que jeia al seu portal i volia saciar-se amb les molles que queien de la seva taula, experimenta una certa preocupació pels seus cinc germans, «no fos cas que també ells no vinguin a parar en aquest lloc del turment». Abraham li replica: «Tenen Moisès i els Profetes, ¡que els escoltin!» No n'hi ha prou de tenir la Bíblia a la prestatgeria: cal escoltar-los, com repeteixen sovint els jueus: «¡Escolta, Israel!», però tampoc nosaltres no en fem gaire cas, malgrat que tinguem un Mestre tan proper com Jesús de

GLÒRIA MONÉS

Natzaret. La rèplica final que li fa Abraham és d'intensa actualitat: «Si Moisès i els Profetes no escolten, tampoc si un d'entre els morts ressuscitès i anés a trobar-los, no el creurien.» Però nosaltres encara tenim una responsabilitat més gran: un dels nostres, el Fill de l'home, sí que ha ressuscitat d'entre els morts i es deixa veure als qui estan oberts al seu missatge. Però parla amb el llenguatge de l'Esperit, que no s'expressa en cap unitat de mesura d'informació (bit) i que solament se'ns fa entendre quan sortim de nosaltres mateixos i anem a l'encontre de l'altre.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Per què són importants els documents de Qumran i Nag Hammadi? (I)

Els escrits de Qumran, coneguts també com a *rotlles del mar Mort*, són d'un gran valor per a l'estudi de la Bíblia i per a una millor comprensió del judaisme del segle I. Els escrits procedeixen del període comprès entre el segle III aC i el segle I dC. Els manuscrits contenen continguts diversos: sobretot (fragments de) llibres de la Bíblia hebrea, comentaris de textos bíblics i traduccions a l'aramèu (els anomenats *targumim*), textos per a la litúrgia i la devoció personal sobre temes com la voluntat divina, el mal, l'ésser humà, el veritable Israel...

La importància d'aquests escrits per a l'estudi de la història del judaisme antic (inclosos el moviment de Jesús i el cristianisme primitiu) i la història de la Bíblia és enorme. Els escrits de Qumran foren descoberts al llarg de diversos anys a partir del 1947. Dels 800 manuscrits, el 80% va ser redactat en hebreu i la resta en arameu o grec. Molts estan descompostos en milers de fragments. Si fa no fa la quarta part del que ha estat trobat són textos de la Bíblia hebrea i comentaris bíblics o *targumim*; una altra quarta part són textos específics de la comunitat de Qumran i la meitat restant, literatura jueva parcialment ja coneguda, que no és específica de Qumran.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA
CRISTIANA.CAT

Diumenge XXVI de durant l'any

Lectura primera

Am 6,1a,4-7

Els vividors seran els primers en les files dels deportats

Lectura de la profecia d'Amós:

Això diu el Senyor, Déu de l'univers: «Ai dels qui viuen tranquils a Sió, dels qui es creuen segurs al turó de Samaria! S'estiren en llits de marfil, s'aclofen en els seus sofàs, mengen els anyells més tendres i els vedells engreixats a les estables, improvisen al so de l'arpa, creen com David les seves melodies, beuen el vi en grans copes, i s'ungeixen amb els perfums més fins, però no els fa cap pena el desastre de les tribus de Josep. Per això ara seran els primers en les files dels deportats; així s'acabarà l'orgia dels vividors.»

Salm responsorial

145

El Senyor fa justícia als oprimits, dona pa als qui tenen fam.
El Senyor deslliura els presos.

R. Lloa el Senyor, ànima meva.

El Senyor dona la vista als cecs, el Senyor redreça els vençuts.
El Senyor estima els justos. *R.*

El Senyor guarda els forasters, manté les viudes i els orfes, i capgira els camins dels injustos.
El Senyor regna per sempre, és el teu Déu, Sió, per tots els segles. *R.*

Al·leluia

2Co 8,9

Jesucrist, que és ric, es va fer pobre, perquè la seva pobresa us enriquis.

Lectura segona

1Tm 6,11-16

Guarda el manament rebut, fins que es manifestarà el Senyor

Lectura de la primera carta de sant Pau a Timoteu:

Home de Déu, busca de practicar sempre la justícia, la pietat, la fe, l'amor, la paciència, la mansuetud. Lluita en el noble combat de la fe i guanya't la vida eterna. És per obtenir-la que vas ser cridat i vas confessar noblement la fe en presència de molts testimonis. Davant Déu, font de tota vida, i davant Jesucrist, que sota Ponç Pilat donà testimoni amb la seva noble confessió, et recomano que guardis irrepreensible i sense falta el manament rebut, fins que es manifestarà Jesucrist, el nostre Senyor. Quan serà l'hora, farà aparèixer la seva manifestació aquell qui és de debò feliç i l'únic Sobirà, el Reis dels reis i el Senyor dels senyors, l'únic que té com a pròpia la immortalitat i habita en una llum inaccessible: Cap home no l'ha vist mai, ni és capaç de veure'l. A ell l'honor i el poder per sempre. Amén.

Evangelí

Lc 16,19-31

Et van tocar béns de tota mena, i a Llätzer mals, però ara ell ha trobat consol i tu, sofriments

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als fariseus: «Hi havia un home ric que anava vestit de porpra i de lli finíssim, i cada dia celebrava fes-

tes esplèndides. Un pobre que es deia Llätzer s'estava estirat vora el seu portal amb tot el cos nafrat, esperant satisfer la seva fam amb les engrunes que queien de la taula del ric. Fins i tot venien els gossos a llepar les seves úlceres. El pobre morí, i els àngels el portaren a la falda d'Abraham. El ric també morí i el van sepultar.

Arribat al país dels morts i estant en un lloc de turments, alçà els ulls, veié de lluny Abraham, amb Llätzer a la falda, el cridà i li digué: «Abraham, pare meu, apiada't de mi i envia Llätzer que mulli amb aigua la punta del seu dit i em refresqui la llengua, perquè sofreixo molt enmig d'aquestes flames». Abraham li respongué: «Fill meu, recorda't que en vida et van tocar béns de tota mena, i

a Llätzer mals, però ara ell ha trobat consol i tu, sofriments. Pensa també que entre nosaltres i vosaltres hi ha una fossa immensa, tant que si algú volgués passar del lloc on soc jo cap on sou vosaltres, no podria, ni tampoc del vostre lloc al nostre».

El ric digué: «Llavors, pare, et prego que l'enviïs a casa meva. Hi tinc encara cinc germans. Que Llätzer els adverteixi, perquè no acabin també en aquest lloc de turments.» Abraham li respongué: «Ja tenen Moisès i els profetes: que els escoltin.» El ric contestà: «No, pare meu Abraham, no els escoltaran. Però si anava a trobar-los algú que torna d'entre els morts, sí que es convertiran.» Li diu Abraham: «Si no fan cas de Moisès i dels profetes, ni que ressuscités algú d'entre els morts no es deixarien convèncer.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAL I)

TEMPS ORDINARI

(SALTERI: SETMANA 2)

Setembre

29. DIUMENGE

Diumente XXVI de durant l'any, Verd. Lectures: Amós 6,1a.4-7 / Salm 145 / 1 Timoteu 6,11-16 / Lluc 16,19-31

SANTORAL: Fratern, b.; Gudèlia; Miquel, Gabriel i Rafael, arc.

30. DILLUNS

Sant Jeroni (MO), Blanc. Lectures: Zacaries 8,1-8 / Salm 101 / Lluc 9,46-50

SANTORAL: Sofia, viuda.

Octubre

1. DIMARTS

Santa Teresa de l'Infant Jesús (MO), Blanc. Lectures: Zacaries 8,20-23 / Salm 86 / Lluc 9,51-56

SANTORAL: Remigi, b.

2. DIMECRES

Sants Àngels de la Guarda (MO), Blanc. Lectures: Nehemies 2,1-8 /

Salm 136 / Mateu 18,1-5.10. Lleida: **Mare de Déu de l'Acadèmia (S), Blanc.**

SANTORAL: beat Berenguer de Peralta, b.; Sadurní, erm.

3. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Nehemies 8,1-4a.5-6.7b-12 / Salm 18 / Lluc 10,1-12. O bé: **Sant Francesc de Borja (ML), Blanc.**

SANTORAL: Dionís l'Areopagita, b. i mr.; Gerard, ab.

4. DIVENDRES

Sant Francesc d'Assís (MO), Blanc. Lectures: Baruc 1,15-22 / Salm 78 / Lluc 10,13-16

SANTORAL: Àurea, vg.; Petroni, b.

5. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Deuteronomi 8,7-18 / Salm 1 Cròniques 29,10-12 / 2 Corintis 5,17-21 / Mateu 7,7-11

SANTORAL: Atilà, b.; Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.

El Sant 5 OCTUBRE

Santa Faustina Kowalska

L'espiritualitat cristiana pot ser viscuda per tothom, per rics i pobres, per savis i per il·letrats. De fet, sovint són les persones amb menys estudis les que reben la gràcia d'aparicions o de dons místics. La vida de la santa polonesa Faustina Kowalska (1905 – 1938) n'és un bon exemple.

Nascuda en una família nombrosa de pagesos pobres del centre de Polònia, de petita va anar a servir a cases riques, i només va poder estudiar tres anys a l'escola. Més tard va intentar entrar a diversos ordes fins que va ser admesa a les Germanes de Nostra Senyora de la Misericòrdia, una congregació dedicada a atendre dones en risc d'exclusió social. A les diverses cases on va estar va fer de portera, jardineria o cuinera. Va començar a tenir visions i revelacions; en una d'elles Crist mateix li va encomanar difondre la devoció a la Divina Misericòrdia. Santa Faustina va escriure aquestes vivències fins a omplir gairebé 700 pàgines. A partir d'aquí es va escampar la devoció a la Divina Misericòrdia i la religiosa va ser canonitzada l'any 2000 per Joan Pau II.

Sants arcàngels

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

El dia 29 de setembre està establert, al calendari litúrgic, la festa dels sants arcàngels Gabriel, Miquel i Rafael. Però, enguany, com que cau en diumenge aquesta data, preval la celebració del diumenge XXVI de durant l'any.

De tota manera, recordaré uns quants detalls d'aquests sants arcàngels, de qui el papa Francesc diu que «són els grans contemplatius. Ells contemplen el Senyor; serveixen i contemplen, Però també, el Senyor els envia perquè ens acompanyin en el camí de la vida».

Primer ens aturarem en el significat dels seus noms: Gabriel significa «fortalesa de Déu»; Miquel, «qui com Déu?» i Rafael, «medicina de Déu».

A l'arcàngel Gabriel el trobem, sobretot, en el relat de l'encarnació a Maria: «El sisè mes, Déu envià l'àngel Gabriel en un poble de Galilea anomenat Natzaret, a una noia verge, unida per acord matrimonial amb un home que es deia Josep i era descendent de David. La noia es deia Maria» (Lc 1,26-27). El veiem amb la funció de dur bones notícies i de ser el missatger de l'encarnació de Déu.

A l'arcàngel Miquel el descobrim lliurant batalla amb el maligne. «Aleshores va esclatar una batalla al cel: Miquel i els seus àngels combatien

contra el drac. El drac també lluitava juntament amb els seus àngels, però no va poder guanyar, i perderen el lloc que ocupaven al cel» (Ap 12,7-8).

L'arcàngel Rafael se'ns presenta al llibre de Tobies, com l'àngel que té encomanada la missió de vetllar i guarir. «Ara ell m'ha enviat també a guarir-vos, a tu i a Sara, la teva nora. Jo soc Rafael, un dels set àngels que entren i s'estan a la presència gloriosa del Senyor» (Tb 12,14-15).

A l'homilia pronunciada en la festivitat d'aquests arcàngels, l'any 2017, el Papa va subratllar: «Miquel ajuda en la lluita; cadascú sap quina lluita té avui a la vida. Tots coneixem quina és la nostra lluita principal, la que posa en risc la salvació. Ajuda'ns. Gabriel, porta'ns notícies, porta'ns la Bona Nova de la salvació, que Jesús està amb nosaltres, que Jesús ens ha salvat i ens dona esperança. Rafael, allarga'ns la mà i guia'ns en el camí per no equivocar-nos, per no restar aturats. Sempre avançar, però amb el teu ajut.»

L'himne de Laudes de la festa dels arcàngels conclou amb aquesta estrofa:

*Oh, Déu, que ens vau donar els àngels
per guies i missatgers,
atorgueu-nos que siguem companys
del cel dels vostres arcàngels.*

Imatge de mossèn Queralt amb altres prohoms montblanquins, publicada el 1936 al setmanari «Aires de la Conca».

Presentació del llibre sobre Mn. Pau Queralt i Gaya

REDACCIÓ

Diumenge 29 de setembre, festa de Sant Miquel, tindrà lloc, a les sis de la tarda, a l'església de Sant Miquel de Montblanc la presentació del llibre *Una vida de servei. Mn. Pau Queralt i Gaya (1878-1936)*, editat per Ramon Requesens i Queralt i a cura de la Dra. Roser Puig i Tàrrach.

El llibre compta amb un pròleg del Dr. Josep M. Sans Travé, exdirector de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Ha estat publicat amb la col·laboració de l'Ajuntament de Montblanc i la parròquia de Santa Maria, amb el suport de la Diputació de Tarragona, el Consell Comarcal de la Conca de Barberà i la Fundació Martí l'Humà. Tot Conca, de Montblanc.

La publicació és un reconeixement a mossèn Pau Queralt i Gaya (1878-1936). Aplega l'obra completa dels articles apareguts a la premsa, acompanyats d'una biografia introductòria, d'una vida de servei i fidelitat a l'Església, a Catalunya i a Montblanc.

Escriptor i home d'acció

En el text descobrim un molt bon escriptor, de ploma fàcil i ben

estructurada, ben format i ben relacionat, profund coneixedor de la realitat del país i de la història de la Vila Ducal, a la qual va contribuir amb aportacions inèdites.

Gran catalanista, mossèn Queralt va escriure textos que són d'una gran actualitat. Escriptor prolífic i home d'acció tenaç, el trobem al capdavant de les iniciatives ciutadanes de Montblanc de principis del segle XX, entre les quals destaquen la restauració de Sant Miquel, a la qual va dedicar els darrers anys de la seva vida, i la direcció del setmanari *Aires de la Conca*.

Per testimonis de primera mà coneixem en detall la seva persecució i mort. El lloc del martiri ha estat venerat des de l'inici per amics i familiars, els quals van fer possible l'enterrament de les despulles a l'església de Sant Miquel, després d'un llarg període de cinquanta-dos anys d'haver estat dipositades a l'església del monestir de Poblet (1939-1992).

La seva memòria va ser reconeguda públicament amb el monument aixecat el 2011 a la seva vila, a recer de l'església de Sant Miquel, on va exercir durant trenta anys el seu ministeri sacerdotal.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Anunci o testimoniatge

No vaig entendre el que va voler dir el papa Francesc a la seva tornada d'Àfrica. Sembla com si els missioners no hagin d'anunciar Jesucrist sinó limitar-se a viure la seva vida cristiana, a donar-ne testimoni. Ho vaig entendre bé?

Crec que vostè no va entendre bé i no va copsar el missatge del Papa. No cal oposar anunci i testimoniatge. No n'hi ha un sense l'altre. Seria més correcte dir anunci des del testimoniatge. Em sembla recordar que el Papa va citar una frase de sant Francesc on deia als seus: «Prediqueu sempre i a vegades amb paraules.» És veritat que l'Evangelí en si mateix té una bellesa i una veritat extraordinàries que fascinen i arriben al cor. També és veritat que ens acostuma a arribar a través de mediacions humanes d'aquells que el prediquen i que aquest factor té molt de pes. Pau VI deia que el nostre món necessitava mestres, però que necessitava molt més autèntics testimonis.

Sant Pau, tot recordant les qualitats que havien de posseir els candidats a preveres i diaques, advertia que aquells que s'acreditin com a complidors com cal dels seus deures estan més capacitats per proclamar l'Evangelí. És evident que no es tracta de posposar la predicació fins a haver assolit un grau heroic de santedat i coherència, atès que llavors mai no predicaríem. Es tracta d'una voluntat constant de viure en coherència amb l'anunci amb esperit de conversió sincera. Una evangelització des d'una vida contrària a l'Evangelí seria una calamitat. Una vegada, un feligrès molt atent, un pagès vell i savi, em comentava que li agradava molt la meua predicació i em va preguntar: «I vostè, ja ho viu?» Li vaig dir que ho intentava sincerament i també li vaig preguntar: «Creu que és així?» Em va dir somrient: «Crec que sí, però el dia que no ho cregui també li ho diré.» La veritat de l'Evangelí no depèn mai de la nostra conducta, però una mala vida per part del qui evangelitza pot parilitzar en gran manera el dinamisme de la Paraula. Crec que el que va dir el Papa va per aquí.

PER ENVIAR CONSULTES
AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Sant Jeroni a Còrdova

Còrdova ha aixecat el teló del XVI centenari de la mort de sant Jeroni, un dels Sants Pares de l'Església. I ho vam fer al convent de Santa Marta, on viu una comunitat de religioses jerònimes. Vaig tenir l'honor de pronunciar-hi el Pregó que va inaugurar els actes del centenari, precisament al convent més antic existent a la ciutat dels califes, fundat l'any 1461, sota la protecció dels comtes de Cabra i de la família Cárdenas. L'església d'aquest monestir és un veritable museu, cal destacar-ne la porta d'accés des de l'atri, realitzada en temps dels Reis Catòlics, a principis del segle XVI, per Hernández Ruiz, en l'anomenat estil gòtic humanista. El convent de Santa Marta no és qualsevol altre convent, ancorat en la història dels convents de clausura, conegut pel famós claustre del Cinnamom, que és un arbre que l'adorna i l'engrandeix amb la seva senzillesa i bellesa. En la seva essència més viva, ha estat i és una comunitat de dones consagrades al Senyor, un «oasi d'espiritualitat» al centre mateix de la capital cordovesa. En el meu Pregó d'obertura d'aquest XVI centenari, vaig voler destacar amb força la silueta de sant Jeroni: «Va ser un orant, un estudiós incansable, un apassionat i il·lusionat pel seu ideal. No descansava ni de nit ni de dia, Pare de monjos, Doctor màxim en Sagrada Escripura, i la va traduir al llatí, en la famosa *Vulgata*. I ens va deixar aquest bell missatge: «Ignorar les santes Escripures és com ignorar el mateix Crist.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Un programa sense missa

M'agradaria recordar a la Sra. Ada Colau, alcaldessa de Barcelona, que les festes del 24 de setembre, des de temps immemorial, se celebren en honor a la Mare de Déu de la Mercè i que l'acte principal és la Santa Missa solemne que se celebra a la basílica a les 10.30 del matí, informació que no vaig saber trobar a l'ampli programa d'activitats festives.

Decep que no rectifiqués i que continuï discriminant els barcelonins que celebrem la festa de la nostra patrona que va inspirar sant Pere Nolasc i sant Raimon de Penyafort a fundar l'orde del pares mercedaris dedicat a rescatar presos i captius pel fet de ser cristians i que actualment atén presos i necessitats d'ajuda i reinserció.

Seria bo evitar l'analfabetisme religiós en la nostra societat.

MARIA ANTÒNIA GARCÍA
Barcelona

«Sant Marc, Santa Creu, Santa Bàrbara, no ens deixeu!»

M'ha fet molta gràcia llegir l'article de Joan Arimany Juventeny referent a *Tradicions cristianes dels nostres avis* (publicat al número 2085). Ha estat com prémer l'interruptor de la memòria i fer avinents expressions i tradicions que formen part del passat, i que en bona part les noves generacions estem abandonant. Un dels records que forma part de la meua infància era quan l'àvia em demanava que li anés a buscar la capelleta de la Sagrada Família a casa de tal persona, perquè aquella setmana era el seu torn. La meua àvia no podia caminar i a mi em tocava ajudar-la en aquesta i altres activitats. Un altre record té a veure amb ma mare i els dies de tempesta, quan s'exclamava: «Sant Marc, Santa Creu, Santa Bàrbara,

no ens deixeu!» Ho deia més ràpid i fort a mesura que la tempesta pujava d'intensitat. A mi també em passa, ara, que quan esclata una tempesta forta, de llamps i trons que fan posar els pèls de punta, no puc deixar de recitar: «Sant Marc, Santa Creu, Santa Bàrbara, no ens deixeu!»

MARTA VALLVÉ
Esplugues de Llobregat

Espanya guanya el Mundial de bàsquet

Enhorabona a la selecció espanyola de bàsquet. Com hem gaudit aquests partits! Quantes alegries amb cada cistella, cada rebot aconseguit, cada pilota robada! Gràcies, súper equip pel vostre esforç, pel vostre sacrifici, per tantes hores que heu dedicat per aconseguir aquest títol mundial. Sou un exemple de superació que confirma que les grans fites requereixen grans esforços. I que el treball en equip condueix a l'èxit.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ
Terrassa

Aprofiteu-ne la saviesa

Joves, aprofiteu la saviesa dels vells. D'ells en podeu aprendre molt, sobretot sobre la llibertat i la responsabilitat democràtica, ja que, certes actituds dels últims anys han contribuït a equilibrar situacions que els joves, per falta d'experiència, no haurien solucionat amb tant de seny.

Tot això que escric no va de cap manera contra els joves, ans al contrari. Són ells, amb la seva valentia, els que han canviat moltes coses i per això els felicito.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El baró de Maldà i els goigs

**GOIGS DEL
SANT PERE**

DEL ORDE DE PREDICASA HERMITA SITUADA EN LO ANOMENADA SANT

**GLORIÓS
MÀRTIR,**

DORS, QUES CANTAN EN
MES ALT DE LA MONTANYA
PERE MÀRTIR.

Puig del Summo Protomàrtir foren gran imitador :
Gloriós sant Pere màrtir, donauvos vostre favor.

De pares infiels nasquereu en Verona gran ciutat, però sempre mantingueren pura la fe al Increat :
y anant creixent en edat, foren lo assol del error :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

Per poder assegurarvos en lo mar tempestuós, volguereu ans embarcarvos en nau de Predicadors :
multiplicant los tresors que'us donà lo Creador :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

Tots los dias empleaveu en obras de caritat, y de nit estudiaveu per agena utilitat :
qual convé á la dignitat de un tan sant Inquisidor :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

Disputant contra pagans, molts á la fe convertiau, ab arguments elegants ó ab miracles los venciau ;
sinó per medi preniau comanarlos al Senyor :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

✠. Ora pro nobis, beate Petre.
✠. A fulgure et tempestate.
✠. Salvos fac servos tuos et ancillas tuas.

Sóu admirable en lo zel, y en la vida santa y bona, per ella gosau al cel de triplicada corona ;
la qual justament se'us dóna de màrtir, verge y doctor :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

La primera meresquereu, morint constant per la fe, puig ab sanch vostra escriguereu lo símbol que ella conté ;
la segona os previngué conservantvos pura flor :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

La tercera se'us doná per la vostra gran doctrina, la qual vos comunicá la Sapiencia divina ;
ab que foren la ruina del maniqueu malfactor :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

Quant amenassan los cels trons, llamps, pedra y tempestats, invocantvos los faels luego se veuhen lliurats ;
y en los mars mes irritats los mostrau ser protector :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

Del Pla, Sarriá y Llobregat la comarca afavorida, en tota necessitat se véu per Vos protegida :

✠. El digni efficiamur promissionibus Christi.
✠. Libera nos, Domine.
✠. Deus meus, sperantes in te.

persó atenta y agrahida vos multiplica est honor :
Gloriós sant Pere màrtir, donauvos vostre favor.

Si de las donas prenyadas ab fervor sóu invocat, en tan gran pervol posadas los sóu pare y advocat ;
y vent llur necessitat, las lliurau del dolor :
Gloriós sant Pere màrtir, donauvos vostre favor.

Vostres sellos prodigiosos, posats en vinyas y prats, si ab devoció col·locats, alcansan fruyts copiosos ;
vostres mèrits grandiosos poden tant ab lo Senyor :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

En vostra hermita y montanya s' hi feu fort lo enemich, mes per Vos fou destruhit ab brevedat molt estranya ;
deixant lo siti y campanya, tement un cástich major :
Gloriós sant Pere màrtir, etc.

TORNADA.

Donauvos vostre favor, gloriós sant Pere màrtir ;
puig del Summo Protomàrtir foreu gran imitador.

OREMUS.

Præsta, quæsumus, omnipotens Deus, ut beati Petri martyris tui fidem congrua devotione sectemur, qui pro ejusdem fidei dilatatione martyrii palmam meruit obtinere.
Præteude, Domine, famulis et famulabus tuis dexteram celestis auxilii, ut te toto corde perquirant, et quem dignè postulant, assequantur. Per Christum Dominum nostrum. ✠. Amen.

Barcelona : Estampa dels Herons de la V. Pla, carrer de la Princesa. 1881.

Goigs dedicats a sant Pere Màrtir.

La personalitat de Rafael d'Amat i de Cortada, baró de Maldà (1746-1819), ha estat prou ben descrita pels estudiosos. També les memòries que millor el representen, el *Calaix de sastre*, el seu dietari escrit al llarg de quaranta anys (entre 1769 i 1819), que va ser l'obra de la seva vida. En els seus folis anava recordant diàriament la vida familiar, les seves residències, els esdeveniments quotidians amb festivitats i celebracions gastronòmiques, les seves relacions personals amb amics i contertulians i, sobretot, la seva fidel vinculació amb el món eclesiàstic més proper, el qual freqüentava sense defalliment en totes les seves obligacions com a bon creient que era i seguia «religiosa-

ment» totes les devocions.

Per poder atendre els seus deures de cristià, el baró, des del palau Maldà del carrer del Pi, casa seva, podia sentir el toc de campanes de l'església de Santa Maria, que el convocaven. Motiu de joia era assistir als oficis diaris i sumar-se als feligresos per participar-hi. Quan li semblava oportú per alguna causa singular esmentava al seu «dietari» el fet d'haver sentit el cant dels goigs al qual s'afegia sovint, ja que era el moment en el qual tots els assistents podien incorporar-se alegrement a la festivitat. Com que els goigs no eren en llatí com la resta de litúrgies, sinó que eren en català, tothom els entenia i podien participar col·lectivament en el cant que,

<p>GOIGS DEL CABALLER, Y Anastasi; lo qual pren- y en ella están Santas</p>		<p>GLORIOS MARTYR SANT guè martyri en Badalona, enterradas las suas Reliquias.</p>
<p>Puix de Deu alcansau tant sent de sa ma coronat; Anastasi Martyr Sant siau lo nostre Advocat. Com naix fresca, hermosa, y bella la flor entre las espinas, resplandiu com una Estrella entre las Idolatrias, las quals causantvos espant de ellas vos sou apartat: Anastasi Martyr, &c. La Ciutat de Leyda se honra en haber tingut tal fill, quedant ab la vostra sombra libre sens ningun perill, del qual se està gloriant, mes que de sa antiguedat: Anastasi Martyr, &c. Coneixent lo gran valor, que de vostre brio aguarda, vos feu lo Emperador Cabo de la sua Guarda: mes Vos estimareu tant ser de Christo humil Soldat: Anastasi Martyr, &c. Foreu pres per Christià, y patireu grans torments, molt indignat lo Tyrà</p>	<p>vent frustratslos seus intents, ab cadenas arastrant manà siau pasejat: Anastasi Martyr, &c. En Tarragona ligat, ells à peu vos enviaren, y sens haber descansat en Zaragoza vos portaren de aqueix modo imaginant vos haurian retractat: Anastasi Martyr, &c. Y vent que Amichs, ni Parents no pogueren alcansar, que adorasseu aquells Deus, quel Cesar manà adorar, en Badalona al instant manà fossen presentat: Anastasi Martyr, &c. Aqui à probar tornaren vostra constancia, y valor, ab blanduras vos probaren, després ab molt gran rigor: per causarvos mes espant, nous torments han inventat, Anastasi Martyr, &c. Al fin vent no aprofitaban ni blanduras, ni torments, vist també, que nous cansaban</p>	<p>diabolichs instruments, puix dells estaveu burlant, manà siau degollat: Anastasi Martyr, &c. Junt ab vostra Companyia setanta y tres se oferiren, ab Sergio de santa vida, que junts per Christo moriren, y ab tots ells molt triunfant en lo Cel foreu portat: Anastasi Martyr, &c. Urna de tant gran tresor, puix Deu per Patró te dona un Sant que es ton Protector, de temporals deslliurant tot lo Terme, y seque dat: Anastasi Martyr, &c. Un miracle singular, tots los anys en Badalona es de veurer, y admirar en un Ametiler, que dona Ametillas color de sanch que es prodigi de carat: Anastasi Martyr, &c. Guardaunos puix podeu tant de tots mals, y tempestats: Anastasi Martyr Sant, &c.</p>
<p><i>ÿ. Gloria, & honore coronasti eum Domine. ÿ. Et constituisti eum super opera manuum, &c.</i></p> <p>OREMUS.</p> <p>Proista quæsumus omnipotens Deus: ut intercedente B. Anastasio Martyre tuo, a cunctis adversi- tatibus liberemur in corpore, & à pravis cogitationibus mundemur in mente. Per Christum Domi- num, &c.</p>		
<p>Barcelona: En la Estampa de Tecla Pla Viuda administrada per Vicens Verdaguer, al carrer dels Cotoners.</p>		

Goigs dedicats a sant Anastasi.

de fet, representaven el comiat de les celebracions devotes dins d'una festa.

Fins a més de setanta vegades els goigs estan presents en la crònica de la seva monumental narració. El motiu principal del seu recordatori és, generalment, la seva assistència a la diada del sant: les festivitats i devocions celebrades a ciutats i llocs de la Catalunya dels segles XVIII i XIX surten comentades sovint i «cantades» amb goigs. Veiem-ne alguns casos:

Un 6 de novembre del 1792 se celebra Sant Sever, bisbe de Barcelona, a la catedral amb ofici solemne al matí i «en la tarda s'ha cantat oratori i goigs per la mateixa capella de música i dest de la catedral». El

baró acaba el dietari d'aquesta jornada amb una breu biografia del sant i remet al número 37 del *Diari de Barcelona*, diari que justament havia començat a sortir el mes anterior, i assenjala que dona la referència per completar la notícia de la vida del sant.

Als estius el baró de Maldà els passava a casa seva d'Esplugues i cada mes de juliol assistia als festejos de santa Magdalena, patrona de la vila. Un 21 de juliol del 1771 diu que «acabadas las completes, en las que hi fiu yo també mon paperot ajudant a la reverent comunitat de la parròquia de Esplugas, se cantaren los goigs da la santa patrona y, tot seguit después, apagar los ciris los escolans y pujarse'n al campanar a agafarse ab las cordes de las campanes y caps de batallades en la repicamenta als courres, y corda amunt y corda avall a la Madalena».

Cantada de goigs

Tot aprofitant el bon temps i la proximitat al seu domicili, planificava també excursions estiuenques a llocs propers. El turó de Sant Pere Màrtir és el destí d'una jornada el 30 de setembre del 1800 on pugen caminant i «despres d'haver celebrat la missa lo doctor Barolet dintre de l'ermita de Sant Pere Màrtir i cantar los goigs, han esmorzat molt bé de truites d'ou ab llangonissa, bon pa i bon vi».

Així mateix, altres rodalies barcelonines van quedar descrites en diades puntuals gogístiques, com els festejos a sant Anastasi de Badalona, als sants Màrtirs d'Hospitalet o a la Mare de Déu del Coll d'Horta. Quan al·ludeix a la cantada de goigs a sant Anastasi l'any 1794, diu que «s'haurà cantat lo rosari o bé los goigs del sant i l'oració pròpia, concloent-se en la iglésia la festivitat, i no en la plaça, per no haverhi hagut ballades ahir ni avui, per no estar la gent per ballades en tan calamitosos temps», tot fent al·lusió a la política francesa del moment.

Les al·lusions i les romeries a Montserrat no falten en les seves memòries. L'any 1793 en descriu extensament una perquè hi va amb tota la família amb una berlina i un birlotxe des d'Esplugues un 14 de setembre. Senten cantar «los monjos las Completas, finint ab la Salve ab l'orga, los Goigs de la Mare de

Ball parlat

Fa vint anys que l'actor, periodista i activista cultural badaloní Toni Forteza dona vida al baró de Maldà a la passada del sant, que organitza la Confraria de Sant Anastasi l'11 de maig, festivitat del copatró de Badalona.

«El Círcol Catòlic és l'entitat encarregada de la representació del ball parlat en què el personatge del baró de Maldà, després de relatar el que ha passat per arribar a la vila i el que ha fet per celebrar les festes de Sant Anastasi, demana a les "forces vives" de la ciutat (el senyor rector, el campaner i l'hereu Seriol) que li expliquin, tot cantant, el més important del que ha passat a Badalona durant l'any», afirma Toni Forteza. I afegeix que «cada personatge té les seves "corrantes", que solen ser satíriques i crítiques. A partir d'aquí comença el seguici de Sant Anastasi pels carrers del centre de la ciutat».

La representació és una dramatització basada en textos extrets del *Calaix de sastre*, famós dietari del baró de Maldà, «on posa per escrit les seves estades a Badalona —hi tenia una torre on venia a passar temporades— i on detalla què feia la gent de l'època per celebrar Sant Anastasi».

Toni Forteza posa en relleu que «evidentment no hi manquen les referències a fets religiosos, ja que ell era una persona molt de missa. En el dietari constata, amb tots els ets i uts, l'ofici del sant i les confraries que hi havia al seu temps. A la representació, el baró de Maldà explica com ha anat l'ofici al rector, que li dona la benvinguda».

Toni Forteza, caracteritzat com el baró de Maldà.

En el seu dietari, «Calaix de sastre», feia esment als goigs i a la seva vivència en tots els àmbits religiosos

Déu, lo Magnificat y la Salve, segons consuetut de cada tarde a quarts de 6» per tornar tres dies després a casa. Altre cop, el 13 d'octubre del 1800, hi tornen i senten també «los escolans en lo primer presbiteri per començar sos melosos cants, començaren los goigs a la Mare de Déu de Montserrat... ab los instruments músics d'aquell organet del presbiteri i fogots».

El 7 de juliol de 1812 escriu que Montserrat està blindada amb canons i les ermites arruïnades per fer front als francesos. El 1808 les tropes franceses havien entrat militarment a la ciutat de Barcelona, que es convertí en una ciutat ocupada. Alguns residents benestants es van exiliar a zones controlades per una Junta Superior i el baró de Maldà decideix marxar a Vic en un primer moment, on tenia una filla casada. Va ser l'inici de sis anys incerts. Sempre amb el seu dietari a sobre, el seu *vademècum*, com l'anomenava. No va deixar de portar les activitats usuales per a ell: tertúlies amb els amics, devocions sentides i bon àpat.

Després de residir una temporada a Moià, va instal·lar-se a Berga i un 28 d'abril del 1811 marxa dos

dies a Borredà i critica una cantada del goigs: «S'ha cantada una salve i despues los Goigs de la Mare de Déu de la Popa, i los chillidos dels xicots en los responaments dels goigs a la tonada de la Mare de Déu de la Mercè... no sabent cantar i prou desafinats, se n'entraven al cervell de quants los oïen cantar... I lo repartidor d'estos goigs, haventnosen deixats per cantarlos, pensant que nos los donava, los tornà a recollir; i així quedantnos sense goigs ni estampes de Nostra Senyora de la Popa.» Curiosa anotació en què es manifesta interessat per recollir i conservar els fulls dels goigs i les estampes.

Quan es compleixen dos-cents anys de la mort de Rafael d'Amat, baró de Maldà i també acadèmic de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, el seu incommensurable *Calaix de sastre* resulta més atractiu que mai. I el continu esment als goigs i a la seva vivència en tots els àmbits religiosos, des de catedrals a humils ermites, ofereix un costumisme de pietat sentit i alegre que des de segles antics perdura a través d'aquests cants corals, reculls poètics i impresos artístics.

25 anys

Ràdio Estel

25 anys amb tu

Salut natural per a tothom

de dilluns a dijous a les 12.35h
amb la participació dels oients

93 409 27 71 / 72

SEGUEIX-NOS

Available on the App Store
Android app on Google play

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

L'amic mossèn

Mn. Jarque, en un acte promocional de «Catalunya Cristiana».

Agustí Codinach

A partir d'ara, l'11 de setembre ja no serà només la Diada de Catalunya. Aquella trucada a les vuit del matí no augurava res de bo. Efectivament, la nova va ser: «Mn. Joan E. ens ha deixat.» Un cop assimilada la notícia, no van parar de venir-me al cap un munt de records dels gairebé vint anys compartits al costat d'aquesta persona extraordinària.

La primera vegada que el vaig veure va ser a l'ermita de Sant Cristòfol de Terrassa celebrant una missa per a la comunitat de Carmelites Descalces. Em va semblar un bon mossèn, proper i que sabia molt bé el que es deia. Després, vam coincidir, juntament amb Mn. Cima, al grup de Joves del N. 5. Venia de colònies amb els joves, ens donava conferències, ens explicava acudits... Un dia se'n va anar a viure a Barcelona i jo l'anava a veure de tant en tant. L'estimava i no volia que la nostra amistat s'acabés. En una d'aquestes visites em va proposar de fer-li de secretària, i vaig acceptar encantada. Els estudis i la feina m'ho permetien. I així va ser com des del setembre de l'any 2000 vaig passar a ser la secretària de Mn. Jarque, i així és com em coneix molta, moltíssima gent.

L'activitat era frenètica: preparar exposicions per a l'Institut de Teologia de Barcelona, reunions del Capítol i l'arxi-

prestat, enviar cartes, arxivar les que arribaven, classificar llibres, transcriure conferències, editar llibres i, és clar, intentar acabar les seves memòries. Però no tot era feina. També ens passàvem hores xerrant de temes religiosos, espirituals, de música, de viatges, de la vida i, per descomptat, del Barça. Era una persona de Déu però amb els peus a terra.

Una altra qualitat de Mn. Jarque és que té amics de fa molts anys. La gent que l'ha conegut mai no l'ha deixat. L'exemple més clar són els deixebles de Pontons o els seus amics argentins, que se l'estimen amb bogeria i que sempre que podien el venien a veure.

En aquests vint anys no tot han estat flors i violes. Les tres estades a l'hospital han estat una prova per confirmar que la nostra relació era com la d'un pare i una filla. És per això que ara em sento trista, però dono gràcies a Déu per haver-lo conegut.

Fa prop de deu mesos vaig perdre el meu pare i ara la vida m'ha donat aquest revés i m'ha pres també el mossèn, que era el meu pare espiritual. Al cel ens puguem veure.

No puc deixar d'agradir totes les mostres de condol tan sinceres que he rebut al llarg d'aquesta setmana.

Fins sempre, mossèn, i moltes gràcies.

L'astronauta Karen Nyberg analitzant-se l'ull a bord de l'Estació Espacial Internacional. / NASA

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Cal tenir en compte la salut dels astronautes amb vista a vitjar a Mart

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

L'estat d'ingravedesa en què es troben els astronautes quan fan un viatge espacial ocasiona alteracions en l'organisme que poden arribar a perjudicar greument la salut si la durada de trobar-se en ingravedesa es perllonga. És un punt que no es pot menystenir. Per això s'ha fet una investigació, per part de la NASA, dels efectes de la microgravetat en el cervell dels astronautes de cara a l'anomenada síndrome VIIP (per les seves inicials angleses), que fa referència al dèficit visual i pressió intracranial que s'ha vist que els afectava, i fins i tot a alguns amb afectació prolongada quan ja eren a Terra.

Però hi ha altres efectes perjudicials en l'exercici de l'astronàutica. El més important, i ben enregistrat ja des de fa temps pels metges de la NASA, és l'atròfia de músculs i ossos, a la qual s'ha fet front per mitjà d'exercicis gimnàstics amb aparells adequats. I n'hi ha encara més que cal tenir presents: la distribució de la sang s'altera, perquè per mor de no ser atreta gravitatòriament cap a les cames s'acumula al cap i al tronc, cosa que fa que l'organisme reaccionï reduint el volum de la sang, fins a un 20%, i això provoca atròfia en el cor pel fet de no bombejar-ne tanta. També cal citar les congestions nasals (a causa de la redistribució de fluids cap a la part alta del cos), els

trastorns del son (per la pèrdua de la referència del dia de 24 hores), un excés de flatulències i un augment de risc de càncer.

I tornant a la síndrome que hem dit primer, s'ha vist que en aquesta VIIP hi ha una certa pèrdua de visió pel fet que augmenta la pressió sobre la part posterior dels ulls, modificant la forma del globus ocular i pressionant el nervi òptic. L'estudi de la NASA ens diu que havien experimentat això un 23% dels astronautes de missions curtes i un 49% dels de missions llargues. I s'hi ha fet encara una nova investigació per part d'experts, no de la NASA, en 34 astronautes (18 de missions de llarga durada i 16 de curta) amb el mètode de ressonàncies magnètiques i s'ha arribat a la conclusió que no hi ha diferències significatives del fet que l'astronauta sigui home o dona, però sí que cal dir que l'adaptació a la microgravetat és variable d'unes persones a altres. Però el que no es pot negar és que «planteja un problema important per a viatgers espacials de llarga durada». És el que diu textualment Donna Roberts, la investigadora que ha dirigit aquestes anàlisis.

Nosaltres només hi afegirem que desitgem, en el cas que la NASA acabi organitzant un viatge tripulat a Mart, que no perjudiqui la salut dels astronautes implicats.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**
Arxiver dels Caputxins

El cirerer (llat., *Prunus avium*; cast., cerezo) és un arbre que pot assolir una gran alçada; mentre que el guinder (llat., *Prunus cerasus*, que fa la fruita més fosca, una mica més petita i molt més àcida) és força més baix. Les cireres són saníssimes i de fàcil digestió. Tradicionalment, s'han elaborat una gran varietat d'aiguardents fets amb guindes o amb cireres, essent els més apreciats el marrasquí i el kirsch; aquests licors estomacals es començaren a elaborar a Dalmàcia amb una variant de la cirera amarga anomenada *marasca* i, després, passaren a fer-se també en terres d'Itàlia i del Rin.

Els antics hortolans d'abans de l'exclaustració de 1835 ens oferiren aquesta acurada descripció sobre el conreu del cirerer, assenyalant que és un «*árbol de corteza lisa con la madera de color castaño, dura y resistente, muy apreciada para los trabajos de ebanistería. El cerezo debe abonarse copiosamente durante su juventud. La recolección debe efectuarse en el mismo lugar de producción, pero si las cerezas han de ser transportadas es conveniente recolectarlas ligeramente verdes. El cerezo es un árbol muy fructífero; las malas cosechas son debidas casi únicamente a los fríos tardíos y a las heladas*» (T.A., *Propiedades de las plantas*, s. f). La gran experta en herbes remeieres i en medicina monàstica, santa Hildegarda de Bingen (†1179), escriví que l'ungüent de la cirera guinda és molt bo per a nombroses malalties de la pell (cf. S.

Hildegardis abbatissae Opera omnia, Parisiis 1882, P. L. 197, cols. 1222-1223 «De ceraso»).

La cirera té un alt contingut vitamínic i aporta a l'organisme ferro, sodi i magnesi. A més de les notables propietats depuratives de què gaudeixen les cireres, aquesta fruita ajuda a millorar la circulació sanguínia, regula el son i afavoreix la relaxació. Prendre una infusió depurativa de cua de cireres i ingerir un bon grapat de cireres en dejú durant uns quants dies, provoca l'eliminació de les toxines de l'organisme, especialment de l'àcid úric.

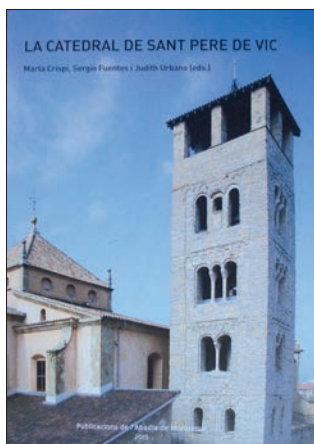
De la goma del cirerer i de la cua de les cireres, se'n prepara una poció que té accions molt benefactores en els constipats, tos, bronquitis, anèmia i mal de coll, a més de contribuir a enfortir les funcions cerebrals i a potenciar la memòria. Menjar cireres contribueix beneficiosament a enfortir el sistema coronari, ja que la seva ingestió reforça la sang i el cor.

Els antics frares també empraven les cireres per guarir el mal de pedra: «Les cireres fresques ablaneixen lo ventre y les seques restrenyen. La goma del cirerê[r] beguda ab vi cura la tos vella, dóna bon color al cos y aprima la vista. Les cireres begudes ab vi són bones pel mal de pedra» (BHC, *Herbas y sas virtuts*, f. 201). A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, del lledoner, que també gaudeix de notables propietats remeieres.

TRADICIONS REMEIERES

La cirera
i el mal de
pedra

AUTORS DIVERSOS

La catedral de Sant Pere de Vic
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2019, 393 pàg.

Història de la seu vigatana des dels seus inicis fundacionals, fins als nostres dies. S'hi analitza la vida religiosa a la catedral i els aspectes artístics més destacats de l'edifici, amb noves aportacions desconegudes fins ara: el romànic, el gòtic, el renaixement, l'orfebreria, l'arxiu documental, les pintures murals d'en Sert i les figures dels bisbes Morgades i Torras i Bages. *(Ramon Ribera)*

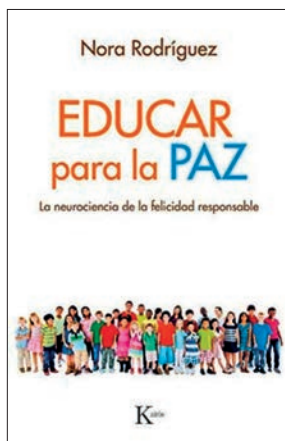

ILDEFONSO FALCONES

El pintor d'ànimes
Rosa dels Vents, 2019, 688 pàg.

Barcelona, 1901. La ciutat viu dies de gran agitació social. L'absoluta misèria dels més desfavorits contrasta amb l'elegant opulència de les grans avingudes, on destaquen alguns edificis singulars, símbol de l'arribada del modernisme.

Una poderosa història d'amor, passió per l'art, revoltes socials i venjança a la Barcelona modernista.

NORA RODRÍGUEZ

Educar para la paz
Editorial Kairós, 2019, 227 pàg.

És difícil educar les generacions que han nascut en un món hiperactiu i dissenyat tecnològicament. Amb tot, els éssers humans som l'única espècie capaç d'ensenyar a la seva descendència a ser feliços. L'evolució ha dissenyat el nostre cervell per adaptar-nos, interactuar i connectar amb altres des de la bondat. Educar per a la felicitat responsable és el gran repte de l'educació.

RODOLFO CASADEI

Grégoire, cuando la fe rompe las cadenas
Ediciones Encuentro, 2019, 159 pàg.

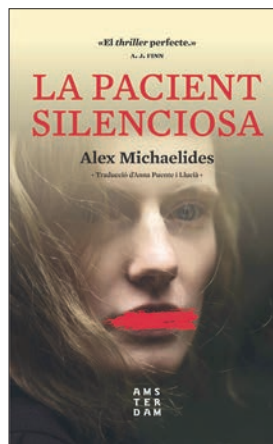
En el context africà, la malaltia psiquiàtrica comporta marginació, cadenes, limitació de la llibertat. Sense títol de medicina i sense ni tan sols ser psiquiatre de professió, Grégoire Ahongbonon s'ha convertit en un defensor dels «oblidats dels oblidats» d'Àfrica. Una gran epopeia de caritat i fe, una llum d'esperança enfront del dolor dels «últims» d'aquest món.

STEFAN ZWEIG

Magalhães
L'home i la seva gesta
Navona Editorial, 2019, 329 pàg.

Ara fa cinc-cents anys, el 20 de desembre del 1519, una expedició de cinc vaixells i dos-cents cinquanta homes sortia camí del desconegut per tal d'explorar el mar que separava Àsia d'Amèrica, el continent descobert abans per Colom. El 1522 els vaixells tornaven a port. Havien assolit una proesa marítima mai igualada.

ALEX MICHAELIDES

La pacient silenciosa
Amsterdam, 2019, 397 pàg.

Alicia Berenson, una pintora d'èxit, dispara cinc trets al cap del seu marit, i no torna a parlar mai més. Aquesta negativa de pronunciar cap paraula converteix una tragèdia domèstica en un misteri que atrapa la imaginació de tot Anglaterra. Theo Faber, un psicoterapeuta forense obsessionat amb el cas, s'entesta a desentranyar el misteri del que va passar aquella nit fatal.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA

andrusotorra@gmail.com

Un risc superat amb escreix

La direcció artística de Nico&Sunset ha estat l'encarregada de la gala *Catalunya aixeca el teló*, convocada per Adetca (Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya). M'imagino el dia en què els guionistes van presentar la proposta de posar-hi de presentadora una joveníssima actriu: Nonna Cardoner (*Benvinguts a la família* i *Polònia*). Ja veig tot Adetca botent de la cadira i exclamant: «Una nenaaaa...?» La reacció és comprensible. Deixar en mans d'una «nena» la conducció d'una gala en el marc del Liceu era tot un risc.

Però el risc és meritori i admirable. Cap altra direcció artística s'hi hauria atrevit. I el mèrit és doble perquè es proposava reivindicar un sector teatral de futur i exigir públicament que el teatre sigui matèria dels plans d'ensenyament. És cert que la majoria de centres educatius tenen una aula de teatre, però no sempre amb l'exigència artística que reclamaven els

propis infants protagonistes.

La gala *Catalunya aixeca el teló* opta des de fa quatre temporades per un espectacle digne, lúdic, atrevit i irònic. Aquests propòsits semblaven impossibles amb una presentadora que encara deu estar a la frontera dels dotze anys. Però la «nena» Nonna Cardoner —que des de la seva primera intervenció a la sèrie *Benvinguts a la família* ja va demostrar el seu dot interpretatiu— va deixar bocabadats els que potser la descobrien per primera vegada i, sobretot, en una missió tan difícil com la de conduir una gala.

Envoltada de desenes d'infants, la gala va tenir ritme i sorpreses, com l'aparició d'un altre joveníssim actor (Adrià Salazar), des d'una llotja, caracteritzat d'època —gorra i tirants—, convertit en crític teatral precoç que va mantenir divertits diàlegs amb la jove presentadora carregats d'humor i ironia. Nico&Sunset va elaborar un guió mesurat, amb música de Marc Sambola, respectuós amb l'edat dels conductors, però sense concessions i mirant enlaire. El fet de dedicar la gala a posar en relleu el potencial de futurs intèrprets, gràcies a la feina de les escoles de teatre, té la doble lectura que el futur passa pels que puguen. Per això el guió va fer una mena de declaració de principis: «Mola més el teatre dels grans que el dels petits. Volem professionals del teatre a l'escola. Volem teatre per ser nens quan siguem grans.» Bona i feliç temporada.

© Adetca

La jove actriu Nonna Cardoner, presentadora de la gala «Catalunya aixeca el teló» al Gran Teatre del Liceu.

«CATALUNYA AIXECA EL TELÓ»

GUIÓ: Raquel Salvador, Oriol Vila i Guillem Dols (Nico&Sunset)
 DIRECCIÓ ARTÍSTICA: Raquel Salvador i Oriol Vila
 MÚSICA: Marc Sambola
 PRESENTADORA: Nonna Cardoner
 Gran Teatre del Liceu, Barcelona, 9 de setembre 2019

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

DAVID CLARET I PUYAL
Arquitecte i geògraf

Un futur inquietant

YUVAL NOAH HARARI
21 lliçons per al segle XXI
Edicions 62, 2018, 496 pàg.

Després d'haver examinat el passat a *Sàpiens* i el futur a *Homo Deus*, Yuval Noah Harari hi torna amb un repàs als reptes del present mirant cap a un futur immediat no gaire falaguer. Fet i fet, l'autor dibuixa la manera com les revolucions de la biotecnologia i la tecnologia de la informació podrien significar la mort del liberalisme; és a dir: la fi de la capacitat de la gent per prendre decisions sobre la seva vida.

Efectivament, en la mesura que els algoritmes substitueixin els humans en les tasques més creatives i sàpiguen llegir la ment humana millor que nosaltres mateixos, qui es refiarà d'un mateix? Qui decidirà quina pel·lícula mirem, amb qui ens aparellem, a quin tractament ens sotmetem, quin partit votem o a quina feina ens dediquem? He dit *feina*? D'aquí a quaranta anys, quines feines quedaran encara a mans dels *Homo sapiens*? Si no en són gaires, què se'n farà de la gent? Podem passar de les masses explotades del segle XIX i XX a les masses supèrflues, innecessàries, del XXI? Després de la desigualtat social basada en la propietat de la terra i la de les fàbriques, com serà de profunda una desigualtat basada en l'accés a les dades?

L'autor només parla d'escenaris possibles, però sovint només cal mirar el present per fer plausible el futur més inquietant. Si el copilot ens diu «a l'esquerra» i el mòbil ens diu «a la dreta», a qui fem cas? Si volem triar un restaurant, ens refiem del nostre olfacte o deixem que el TripAdvisor triï per nosaltres? Si volem pujar a un cim, mirem d'orientar-nos o seguim un fil per randa el track del GPS? Ara mateix de qui ens refiem més: de nosaltres o dels algoritmes?

El liberalisme es basa en la lliure elecció. Però quan triem no ho fem a partir d'un mític lliure albir sinó a través de tot un seguit de processos bioquímics que un algoritme podria arribar a revelar. Ara mateix jo encara soc qui coneix més bé la meva ment, i això em permet creure que jo trio. Però si d'aquí a trenta anys un algoritme em coneix millor que jo mateix, tota l'autoritat sobre la meva vida passarà a l'algoritme. I aleshores qui seré jo exactament? Que això pugui passar d'aquí a unes dècades: vet aquí el meu neguit.

RAUXA

Una llum esperada

Cada vespre donem per descomptat que l'endemà el sol sortirà. I certament, cada matí ell torna a aparèixer sens falta, i a poc a poc ho il·lumina tot. Nosaltres, però, ni ens n'adonem. De tan acostumats com estem a veure-ho, passem de la foscor de la nit a la claror del dia sense donar-hi cap mena d'importància.

Però un dia qualsevol, ben dematí, per primera vegada a la vida i sense cap causa aparent, un s'adona que el sol ha tornat a sortir; que podria no haver-ho fet i haver-nos deixat en una nit eterna, i que en canvi s'ha estimat més tornar-nos a visitar. El món i les nostres vides pengen d'un fil. D'aquesta consciència viva sembla que només se'n podria derivar una angoixa desesperada. Tanmateix, de manera paradoxal, el que sol succeir és tot el contrari: l'ànima de l'home queda absolutament meravellada i només pot fer que sentir un agraïment profund i serè. A partir d'aquell moment cada matí els ulls s'alegren quan poden veure els primers raigs daurats sobre les cases i els arbres, perquè després de la tenebra de la nit, aquella primera llum era molt esperada. Com si es tractés d'un autèntic miracle l'home no prova d'entendre-ho; en té prou d'admirar-se d'aquell misteri incomprendible que el supera i gràcies al qual pot continuar vivint.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 30 de setembre**, a les 19.00, conferència *Un futur sense precarietat laboral* (Dilluns dels Drets Humans); el **dissabte 19 d'octubre**, a les 10.00, comença el curs *Com creure avui* coordinat per Joaquín Menacho. Informació: www.cristianismeijusticia.net.

ÀMBIT MARIA CORRAL

El **dimarts 1 d'octubre**, a les 18.00, seminari sobre l'evolució de la societat amb Genís Roca. Inscripcions: tel. 932 722 950.

SANT FRANCESC

El **dijous 3 d'octubre**, a les 19.00, missa amb motiu del trànsit de sant Francesc; el **divendres 4**, a les 13.00, missa solemne. Església de Sant Antoni de Barcelona (c/ Santaló, 80).

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 6 d'octubre**, a les 18.00, concert de Glière Barroc Camerata amb obres de Haendel i Vivaldi, entre d'altres. Donatiu mínim: 5 euros. C/ Consell de Cent, 293 - Barcelona.

Lleida

SANTA TERESINA

El **diumenge 29 de setembre**, a les 11.00, eucaristia en honor de santa Teresina presidida pel P. Àngel M. Briñas; el **dimarts 1 d'octubre**, festa de Santa Teresina, misses a les 8.00, 12.30 i 19.30 (solemne) al santuari-parròquia de Santa Teresina de Lleida.

MARE DE DÉU DE L'ACADÈMIA

El **dilluns 30 de setembre**, a les 18.30, Rosari; a les 19.00, eucaristia; el **dimecres 2 d'octubre**, a les 12.00, eucaristia; a les 19.00, eucaristia presidida per Mons. Salvador Giménez; el **divendres 4**, a les 21.00, vetlla de pregària; el **diumenge 6**, a les 12.00, eucaristia a la catedral; a les 18.00, certamen marià en honor a la Mare de Déu de la Cabeça.

Sant Feliu de Llobregat

CATALONIA SACRA

El **dissabte 5 d'octubre**, a les 10.00, conferència davant l'obra *El retaule de Sant Baldiri* de Sant Boi de Llobregat amb Vanessa Martín (reserves@cataloniasacra.cat).

MANS UNIDES

El **dissabte 5 d'octubre**, a les 11.00, a Montserrat, trobada de les delegacions de Mans Unides de Catalunya per celebrar el 60è aniversari.

MÚSIQUES DEL RETAULE

El **dissabte 5 d'octubre**, a les 20.30, concert de música religiosa a l'església de Vilanova i la Geltrú en la III edició de *Músiques del Retaule* amb el grup Tornaveus.

Tarragona

MN. PAU QUERALT

El **diumenge 29 de setembre**, a les 18.00, presentació del llibre *Una vida de servei. Mn. Pau Queralt i Gaya (1878-1936)* a cura de Roser Puig i Tàrrach a l'església de Sant Miquel de Montblanc.

MES MISSIONER

El **dimarts 1 d'octubre**, a les 19.30, vespres i eucaristia al monestir de Santa Maria de Vallbona; el **dissabte 5**, a les 10.00, missa d'enviament de professors, catequistes, voluntaris i agents de pastoral a la catedral de Tarragona.

Vic

COVA DE SANT IGNASI

El **cap de setmana del 4 al 6 d'octubre**, iniciació a la pregària profunda amb Xavier Melloni, s.j., Montse Pons, Lidia Roig i Esteve Forneguer; el **cap de setmana de l'11 al 13**, exercicis en la vida quotidiana coordinats per David Guindulain, s.j. Informació: www.covamanresa.cat.

SANT FRANCESC

El **diumenge 6 d'octubre**, 39è Aplec de Sant Francesc s'hi moria amb el lema «Tinguem cura de la germana Terra»: a les 11.30, acollida de romeus; a les 12.00, missa concelebrada presidida per fra Francesc Linares; a les 13.00, rifa; a les 14.30, dinar de germanor al Seminari de Vic (tel. 938 892 194).

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

 catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Juan Manuel Bajo, Pilarín Bayés, David Claret, Paula Darder, Llum Delàs, Mariona Clotet, Agustí Codinach, Alfons Gea, Antonio Gil, Joan Guiteras, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Àitor Pérez Codorniu, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Valentí Serra, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Nora Vela, Josué Villalón, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

EDUARD BRUFAU

En totes les grans obres de la literatura universal, des de *L'Odissea* fins al *Tirant lo Blanc* i el *Quixot*, el viatge exterior implica sempre un viatge interior. Després d'un llarg periple, el qui torna a casa ho fa transformat per tot el que ha viscut. Conscient d'aquesta realitat, Conxita Tarruell, mestra i escriptora, narra els seus viatges a diferents països del món per explicar la transformació personal que li provoca cadascun d'ells i per convidar els lectors a emprendre conjuntament un viatge inesperat.

Com va sorgir el seu primer llibre de viatges?

El vaig publicar l'any 2008 amb el títol de *Viatjar com a transformació personal*. Hi recollia la meva experiència a Costa Rica i altres països llatinoamericans en el marc de projectes educatius amb escoles rurals. Vaig quedar molt impactada per la senzillesa de la gent d'aquelles terres i alhora per la il·lusió i la generositat que tenien. Els nens anaven a l'escola amb ganes d'aprendre i mostraven un gran respecte pel docent. Vaig tornar plantejant-me moltes coses, tant de la nostra societat com de l'ofici de mestre, i vaig veure que ho havia de posar per escrit i compartir-ho.

Quins objectius es proposa en aquests viatges?

No es tracta de fer turisme, sinó que em proposo conèixer bé el país, i això només es pot fer coneixent les persones de tu a tu. Aquesta experiència és molt satisfactòria, perquè encara que es tracta de societats econòmicament pobres, t'adones que conserven uns valors que aquí hem perdut: el respecte per la gent gran, l'acollida desinteressada que et fan encara que no et coneguin, la capacitat de viure el dia a dia i gaudir-ne amb les poques coses que tenen... Per tal d'amarar-me de la societat que visito procuro conèixer-ne totes les facetes: la història, la gastronomia, la cultura, la música i també l'espiritualitat. I tot això sempre dins de projectes de solidaritat i cooperació.

Com es viu la religió en els diferents països que ha visitat?

Com bé dius es tracta de països

Conxita Tarruell, mestra i escriptora de viatges

«Molts països pobres conserven valors com el respecte a la gent gran o l'acollida generosa»

molt diferents i el fet religiós també pot canviar moltíssim: una cosa és el Senegal, una altra Sud-àfrica i una altra Mèxic. Però per resumir-ho diria que, com en tots els altres aspectes de la vida d'aquests països, tenen una espiritualitat senzilla i alhora molt més viva i comunitària que la nostra. Intento sempre assistir a les cerimònies religioses per entendre millor aquell país. Si es tracta d'un lloc cristià segurament em serà més fàcil, però encara que es tracti d'una altra confessió o que hi hagi aspectes que em sorprenen o que no els entengui, poso per davant de tot respectar al màxim la tradició religiosa d'aquella terra.

Quin ha estat el seu darrer llibre?

Totopos, Mole i Mezcal. Viatges culturals per Mèxic i Guatemala, publicat per Tushita edicions. Visitar aquests dos països per mi va ser una experiència molt entranyable, en bona part perquè m'hi van acompanyar els meus dos fills, un dels quals hi viu des de fa anys i coneix bé la zona. A Mèxic he conegut una cultura cristiana que alhora conserva molt del llegat indígena precolombí. El que més em va impressionar dels mexicans és l'alegria que transmeten malgrat totes les dificultats diàries que puguin tenir. Espero haver transmès la meva vivència en aquestes pàgines, de manera que al lector se li despertin les ganes d'anar-hi i descobrir aquest i molts altres països.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

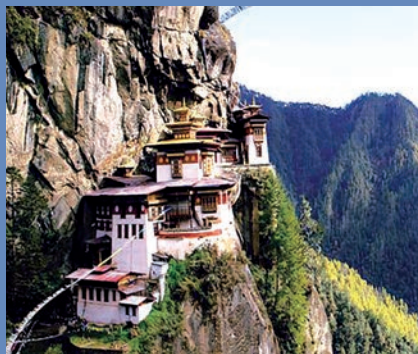
DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició a la modernitat

DEL 16 AL 25 D'OCTUBRE

NEPAL I BUTAN

Regnes de l'Himàlaia

DEL 21 AL 27 DE NOVEMBRE

RODES

Monestirs i Arqueologia

DEL 29 DE NOVEMBRE
AL 4 DE DESEMBRE

NOVA YORK

Llums de Nadal

DEL 12 AL 16 DE DESEMBRE

PESSEBRES DELS ABRUÇOS

AMB LA TRANSSIBERIANA
d'ITÀLIA (tren històric)

DEL 12 AL 24 DE GENER 2020

ETIÒPIA

Celebració de L'Epifania a
LA JERUSALEM AFRICANA